T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

POLONYA'DA ORYANTALİZM, ALTAYİSTİK VE TÜRKOLOJİ İLE İLGİLİ SÜRELİ YAYINLAR ÜZERİNE

BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

DAGMARA MAGDALENA BAKBAK
1168201141

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVGİ ÖZTÜRK

EDİRNE 2018

T.C.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TÜRK DİLİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dagmara Magdelana BAKBAK tarafından hazırlanan **"Polonya'da Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji ile İlgili Süreli Yayınlar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi"** Konulu **Yüksek Lisans** tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca **31/12/2018** günü saat **14:00 'da** yapılmış olup, yüksek lisans tezinin *Kabul Edilmesine **OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Kabul Edilmesine	
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi ÖZTÜRK (Danışman)	Kabul Edilmesine	
Dr. Öğr. Üyesi Bülent HÜNERLİ	Kabul Edilmesine	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10227739
Yazar Adı / Soyadı	DAGMARA MAGDALENA BAKBAK
T.C.Kimlik No	99923473770
Telefon	5538353406
E-Posta	dagmara.starmach@gmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Polonya'da Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji ile İlgili Süreli Yayınlar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi
Tezin Tercümesi	A Bibliographical Research in Periodicals About Orientalism, Altaicism and Turcology in Poland.
Konu	Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Türk Dili Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2018
Sayfa	121
Tez Danışmanları	DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVGİ ÖZTÜRK
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	Polonya Turkoloji, Türk dili, Türkiyat, Oryantalizm, Doğubilimleri, Altayistik, Bibliyografya.

02.01.2019

İmza:.....

Tezin Adı: Polonya'da Oryantalizm, Altayistik Ve Türkoloji İle İlgili Süreli Yayınlar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi

Hazırlayan: Dagmara Magdalena Bakbak

ÖZET

Polonya ve Türkiye arasındaki ilişkiler uzun bir tarihe dayalıdır. Diplomatik, ticari ve kültürel bağlamda gelişen bu ilişkiler kurulmasın neredeyse 600 yıl önceye dayanır.. İki ülke arasında çok sayıda savaş gerçekleşmiştir, ancak Polonya ve Türkiye arasındaki ilişkilerde savaşlardan daha çok barış dönemi ön planladır. Türk etkisi Polonya kültürü, dili ve geleneklerinde açıkça görülmektedir.

On sekizinci yüzyıldan itibaren Türk dili öğretilmeye başlanmıştır. Polonya'daki oryantal çalışmaların zengin bir geleneğe sahip olmasının nedeni budur. Tarihlerinin çoğunda, Polonya'daki Oryantal çalışmalar, Yakın ve Orta Doğu'nun kültürü ve dilleri üzerinde odaklanmıştır, çünkü Polonya bu bölgelerle yakın temaslarda bulunmuştur.

Bu çalışmada, Oryantalizmin tarihi ve Polonya'daki oryantal dillerin (özellikle Türkçe) öğretim tarihi tartışılacaktır. Ancak, bu çalışmanın temel amacı, 1995'ten 2015'e kadarki ilk baskısından itibaren Studia Turcologica Cracoviensia dergisinde yayınlanan Türkiyat ile ilgili yayınların toplanması ve sunulmasıdır. Ayrıca, erişilebilirlik noktasında büyük sorunlar yaşadığımız, kaynakçalarını derleyemediğimiz halde, Türkoloji alanında yayınlanan diğer dergiler hakkında da tez kapsamında bilgi sunulmuştur.

Bu bibliyografya, büyük bir grup okura ve Türk dili uzmanlarına hitap etmektedir. Studia Turcologica Cracoviensia'nın 20 yıllık yayın hayatı üzerine yaptığımız bu bibliyografik değerlendirmenin, Türkoloji sahasında çalışan bilim insanlarına zengin ve yararlı bir bilgi kaynağı oluşturacağı kanısındayız.

Anahtar Sözcükler: Polonya Turkoloji, Türk dili, Türkiyat, Oryantalizm, Doğubilimleri, Altayistik, Bibliyografya.

Name of Thesis: A Bibliographical Research In Periodicals About Orientalism, Altaicism And Turcology In Poland.

Prepared by: Dagmara Magdalena Bakbak

ABSTRACT

The relationships between Poland and Turkey have a long history. Last year, 600 years have passed since the establishment of diplomatic, commercial and cultural relations. Our countries also waged numerous battles, but in the relations between Poland and Turkey there was much more peace than wars. Turkish influence is clearly visible in Polish culture, language and customs.

From the eighteenth century, Turkish language began to be taught in Poland, which is why oriental studies have such a rich tradition. Throughout most of their history, Oriental studies in Poland were focused on the culture and languages of the Near and Middle East, because Poland maintained close contacts with these regions.

The history of Orientalism and the history of teaching Oriental languages (especially Turkish) in Poland will be discussed. However, the main purpose of this work is to collect and present publications relating to Turkic Studies that were published in the journal Studia Turcologica Cracoviensia since its first edition in 1995 till 2015. Additionally, other turkological magazines are presented in the thesis, albeit due to the very difficult accessibility, I was unable to compile their bibliography.

This bibliography is addressed to a large group of readers and specialists of Turkic languages. I believe it will be a rich and useful source of information on what was published in the field of Turkic Studies in Studia Turcologica Cracoviensia in the period of 20 years of its life by Turkic scholars.

Key Words: Turkology in Poland, Turkish language, Turkic Studies, Orientalism, Altaicism, Bibliography.

ÖN SÖZ

Günümüzde bilgiye nasıl ulaşılabileceği çok önemli bir konudur. Araştırmacıların, çalıştıkları konuyla ilgili bilginin nerede, hangi kaynakta bulunabileceğini bilmesi, doğru kaynaklara ulaşması, araştırma sürecinin en önemli bölümlerinden biridir. Çalışmamız, 20. ve 21. yüzyılların en önemli dergilerinde yer alan oryantal çalışmaları listelemektedir. Çalışma hazırlanırken Lehçe kelimeler kendi harf ve gramer özelliklerine göre yazılmıştır.

Bir bibliyografyayı oluştururken en büyük engel, kaynaklara ulaşma noktasında yaşanan sıkıntıydı. Polonya'daki Polonya oryantalist dergileri konusundaki literatür çok dardır. Başka bir sorun ise kütüphanelerin dergilere ulaşma noktasında çıkardıkları zorluklardı. Bu sebeple "*Almanach Karaimski*", "*Rocznik Tatarski*" ve "*Awazymyz*" isimli dergilere ulaşılamamış ve bu kaynaklar çalışmamıza dahil edilememiştir. Bazı kaynaklar ise kütüphanelerde mevcut değildi.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, "Altayistik", "Türkoloji" ve "Oryantalizm" terimleri açıklanmıştır. Polonya'daki Polonyalı araştırmacılar ve Oryantalist merkezlere net bir vurgu yaparak, bu alanlardaki araştırmacılara da değinilmiştir. Yüzyıllar boyunca Polonyalı Türkologlar, Oryantalizm, Altayizm ve Türkolojiye büyük ilgi göstermişler ve bu nedenle bu alanlarda pek çok bilimsel eser yayınlanmıştır. Polonya'da günümüzde üç şehirde Kraków, Poznań, Warszawa'da Türkoloji Bölümü bulunmaktadır. Bunlar: Kraków Jagielloński Üniversitesi Türkoloji Bölümü, Warszawa Üniversitesi Türkoloji Bölümü, Poznań Adam Mickiewicz Üniversitesi Türkoloji Bölümü'dür. Bu bölümlerde Türkoloji sahasında pek çok çalışma yapılmaktadır. İkinci bölümde ayrıntılı olarak dört Polonyalı oryantal dergi açıklanmıştır. Polonya'da yayınlanan çeşitli farklı oryantalist süreli yayınlar bu çalışmada detaylı olarak tartışılmıştır. Çalışmanın başlıca amacı, söz konusu dergilerdeki bibliyografyayı tespit etmek ve bibliyografyanın Türkoloji alanında araştırma yapanlara katkı

sağlamasıdır. Son bölümde, “On Polish Tatar Names Mucha And Muchohon” adlı makale Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, iki yıl boyunca, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden geleni yapan her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini benden esirgemeyen ve danışman hoca statüsünü hakkıyla yerine getiren Yrd. Doç. Dr. Sevgi Öztürk’e teşekkürlerimi sunuyorum. Bu çalışmamızı hazırlanmak için yardımcı olan Dr. Marzanna Pomorska’ya teşekkürü borç bilirim. Ayrıca, bana maddi, manevi destek olan eşim Furkan Bakbak’a ve değerli arkadaşlarım Karol Cabaj’a ve Jakub Mirowski’ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**

ABSTRACT ..... **ii**

ÖNSÖZ ..... **iii**

İÇİNDEKİLER ..... **v**

KISALTMALAR LİSTESİ ..... **vii**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ALTAYİSTİK VE TÜRKOLOJİ **3**

1.1 Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji Tanımı 3

1.2 Polonya'da Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji Çalışmaları 7

1.3 Polonya'da Oryantal Eğitiminin Tarihi 11

İKİNCİ BÖLÜM

2. POLONYA'DA ORYANTALİZM, ALTAYİSTİK VE TÜRKOLOJİ KONUSUNDA ÇIKAN SÜRELİ YAYINLAR **17**

2.1 Folia Orientalia 17

2.1.1 Folia Orientalia'nın Bibliyografyası 19

2.2 Rocznik Orientalistyczny 24

2.2.1 Rocznik Orientalistyczny'nin Bibliyografyası 30

2.2.2 Rocznik Orientalistyczny'nin Özel Nüshası 42

2.3 Przegląd Orientalistyczny 44

2.3.1 Przegląd Orientalistyczny'nin Bibliyografyası 52

2.4 Studia Turcologica Cracoviensia 73

2.4.1 Studia Turcologica Cracoviensia 1 74
2.4.2 Studia Turcologica Cracoviensia 2 75
2.4.3 Studia Turcologica Cracoviensia 3 76
2.4.4 Studia Turcologica Cracoviensia 4 77
2.4.5 Studia Turcologica Cracoviensia 5 78
2.4.6 Studia Turcologica Cracoviensia 6 80
2.4.7 Studia Turcologica Cracoviensia 7 82
2.4.8 Studia Turcologica Cracoviensia 8 85
2.4.9 Studia Turcologica Cracoviensia 9 86
2.4.10 Studia Turcologica Cracoviensia 10 90
2.4.11 Studia Turcologica Cracoviensia 11 95
2.4.12 Studia Turcologica Cracoviensia 12 96
2.4.13 Studia Turcologica Cracoviensia 13 97
2.4.14 Studia Turcologica Cracoviensia 14 97
2.4.15 Studia Turcologica Cracoviensia 15 99

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. HENRYK JANKOWSKİ'NİN "ON POLISH TATAR NAMES MUCHA AND MUCHOHON" ADLI MAKALESİ'NİN TÜRKÇEYE TERCÜMESİ.....101

SONUÇ.....106

KAYNAKÇA 107

KISALTMALAR LİSTESİ

FO = Folia Orientalia, Kraków

MK= Myśl Karaimska

PAU = Polska Akademia Umiejętności [Polonya Sanat ve Bilim Akademisi]

PO = Przegląd Orientalistyczny, Warszawa

PrJ = Zeszyty Naukowe UJ. Prace Językoznawcze, Kraków

PTO = Polskie Towarzystwo Orientalistyczne [Polonya Oryantal Topluğu]

PWN = Polskie Wydawnictwo Naukowe [Polonyalı Bilimsel Yayımcılar]

RDT = Borawski, P., Sienkiewicz W., Wasilewski T. 1991. „Rewizja Dóbr Tatarskich 1631r. – sumariusz i wpisy", Acta Baltico-Slavca 20 (1991), 59-135.

RO = Rocznik Orientalistyczny, Warszawa

SEC = Studia Etymologica Cracoviensia, Kraków

STC = Studia Turcologica Cracoviensia, Kraków

TYSZ = Tyszkiewicz, Jan. 1988. „Rejestr chorągwi tatarskich walczących w wojnie polsko-krzyżackiej 1519-1521 roku", Zapiski Historyczne 53, 1-2 (1988), 85-99.

UAM = Uniwersytet Adama Mickiewicza

UJ = Uniwersytet Jagielloński

UW = Uniwersytet Warszawski

GİRİŞ

Türkoloji, Türklerle ilgilenen bir bilim dalıdır. En geniş anlamıyla Türklerle bağlantılı olan herhangi bir gerçekle ilgilenir, fakat daha dar anlamda dilleri, tarihi, edebiyatı ve diğer kültürel faaliyetleriyle ilgilenir.Türkoloji, Türk dillerini, tarihlerini ve bugünkü halini inceleyen bir terim olarak kullanılmaktadır. Polonyalı Türkologlar, Türk edebiyatı ve Türk dilinin tarihi ile bu tarihi yeniden yapılandırmak amacıyla ilgilenmektrdirler. Aynı zamanda halkın tarihi ve kültürü hakkında da bilgi edinmektedirler.

Yıllar boyunca, Polonya'da, makaleleri edebiyat, sanat, tarih, sosyoloji, kültür, Türkçe öğretimi, politika, İslam, sanat Tarihi, dil, iktisat hakkında bilgi içeren çeşitli Türkoloji dergileri oluşturuldu.

Bilimsel araştırmanın temel amaçlarından birisi de ilgili Türk dil uzmanlarına fayda sağlamasıdır. Bu sebeple çalışmamızın Türkoloji sahasında bilim adamlara önemli bir kaynak oluşturacağı kanısındayız. Her araştırmanın için en gereken şeylerden biri kaynakça bilgisidir. Çalışmamız, Oryantalizm, Türkoloji ve Altayistik alanında uzmanlara önemli bir kaynak oluşturacaktır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, "Altayistik", "Türkoloji" ve "Oryantalizm" terimlerinin yanı sıra bu alanlardaki araştırmaların kapsamı açıklanmıştır. Oryantalizmin en önemli araştırmacılarından bazıları da dile getirilmiştir. Ural-Altay teorisi, bu teorinin öncüleri ve araştırmacıları tartışılmıştır. Türkologlara değinilmiş ve tarih boyunca Türkoloji tanımlanmıştır. Çalışmamızın ilerieyen bölümünde, Polonya'daki oryantal ve Türk araştırmacılara odaklanılmıştır. ve Polonyalı oryantalizm araştırmacıları bahsedilmiştir. Polonya-Türk ilişkilerine vurgu yaparak Polonya Doğu çalışmalarının tarihçesi sunulmuştur. Son alt bölüm Polonya'daki oryantalizmin tarihçesi hakkındadır. Polonya ve Polonya'daki oryantalizmin en önemli öğretim merkezleri listelenmiştir (akademi, yüksek okul, üniversite, akademik lisesi vb.). İkinci bölümde ayrıntılı olarak anlatılan dört Polonyalı oryantal dergi (*Folia Orientalia,*

Rocznik Orientalistyczny, Przegląd Orientalistyczny ve Studia Turcologica Cracoviensia) Türkçe'ye tercüme edilmiş bibliyografyaları bulunmaktadır. Son bölümde, Studia Turcologica Cracoviensia'dan bir örnek makale Türkçeye tercüme edilmiştir.

Polonya oryantalizm dergilerinin konusuyla ilgili literatür çok dardır. *Przegląd Orientalistyczny* dergisini tartışan Lehçe en kapsamlı yazı, Stanisław Kałużyński'nin derginin jübileğinden yazdığı bir makaledir. Oryantalist İnceleme konusunda, "Przegląd Orientalistyczny jako czasopismo Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego" başlıklı yazı Danuta Stasik tarafından yazılmıştır. Çalışmamızın hazırlanmasında öncelikle oryantalist dergilerin içeriğine odaklanılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ALTAYİSTİK VE TÜRKOLOJİ

1.1 Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji Tanımı

Oryantalizm terimi Yakın ve Uzak Doğu toplumları ve kültürleri, dilleri ve halklarını inceleyen bazı tarihçi, edebiyatçı ve kültürel araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanmaktadır.[1] Oryantalizm, Batı toplumuna Doğu toplumunu anlatmaktır[2]. Orient kelimesi İngilizce'ye Ortadoğu olarak girmiştir. Latinceden gelen Oriēns sözcüğü, oryantalizmin eş anlamlısıdır, Kelimenin anlamı: Dünyanın Doğu bölümü, gökyüzünde güneşin doğduğu yer, Doğu, yükselen güneş vb.'dir; ancak bu kelimenin anlamı coğrafi terim olarak faklıdır. "Orient" terimi, Akdeniz'in ve Güney Avrupa'nın doğusundaki ülkeleri ifade etmektedir.

XVIII. ve XIX, yüzyıllarda, Oryantalist terimini, Doğu dünyasının dilleri ve edebiyatları konusunda uzmanlaşmış bilimadamları belirmiştir. Bu bilim adamları arasında East İndia Company'nın İngiliz yetkilileri de vardır ve Arap kültürünün, Hindistan kültürünün ve İslami kültürlerin Avrupa'nın kültürü eşit olarak incelenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.[3] Bu bilim adamları arasında Hint-Avrupa dilleri üzerine yapılan çalışmalarla modern filoloji kuran filolog William Jones da vardı. 1820'ye kadar Hindistan'da İngiliz imparatorluk stratejisi, yerlilerle iyi ilişkiler geliştirmeye yönelik bir teknik olarak Oryantalizmi tercih etmiştir. Thomas Babington Macaulay ve John Stuart Mill gibi "anglicistlerin"

[1]John, Simpson, *Latin Oriens*, "Oxford English Dictionary", 2005.
[2]Edward, Said, *Orientalism*, s. 364, New York, 1979.

[3]Alexander Lyon, Macfie, *Orientalism*, Londra, 2002.

etkisi Anglosantrik eğitimin teşvik edilmesine yol açmıştır. Ayrıca, XIX. ve XX. yüzyıllarda İbralizm ve Yahudi çalışmaları, İngiliz ve Alman akademisyenler arasında popülerlik kazanmıştır. Yakın Doğu ve Uzak Doğu'nun kültürlerini kapsayan Şarkiyat araştırmaları akademik alanı, Asya çalışmaları ve Orta Doğu çalışmaları alanlarına girmiştir.[4]

"Ural-Altay", "Ural", "Altay" dilleri teorisi XVIII. yüzyılın sonlarında Avrupalı dilbilimciler tarafından ortaya atılmış bilimsel görüşleri içermektedir. Altay dillerinin büyük üstadı Finlandiyalı G.J. Ramstedt'dir (1873-1950). Onun Moğol ve Kore dilleri üzerine yaptığı karşılaştırmalı araştırmaları ünlüdür. Maalesef Altayistik çalışmaları öncelikle Batıda başlamıştır. XX. yüzyılın ortalarında Türk bilim alanında Altayistik çalışmaları dönem kazanmaya başlamıştır. Ahmet Temir, Reşit Rahmeti Arat, Osman Nedim Tuna, Şinasi Tekin gibi bilim adamları üniversitelerde bu konularda çalışmalarıyla bilinir. Daha sonra bunların doktora öğrencileri devreye girmiştir. Talat Tekin, Tuncer Gülensoy, A. Bican Ercilasun, Osman F. Sertkaya, Leyla Karahan, Gürer Gülsevin, Ahmet Buran gibi şu anda yaşayan dilciler bu konulara eğilmiş ve eserler vermişlerdir. Hem tarihi, hem de yakın dil akrabalığı bulunan Moğollarla karşılaştırmalı Moğolca ve Altayistik dersleri mutlaka üniversitelerde dil kurslerinde okutmalıdır. Öğretim üyesi değişimi yapılmalıdır. Moğolların Gizli Tarihi, Altan Topçi, Köke Debter, Altan Debter gibi basılan kitapların sayısı artırılmalı, Moğolca kaynaklar asıllarından incelenmelidir. Türk tarihi ve dili için önemli olan Cengiznâmeler mutlaka araştırma ve incelemelerde yer almalıdır. Mongolistik ve Altayistik çalışmalarının artması; Türkolojinin ve Türk biliminin daha büyük kazançlar elde etmesini yol sağlyacaktır.[5]

Türkoloji; Türk lehçelerini ve Türk milletine mensup olup Türkçe konuşan insanların dillerini, tarihini, edebiyatını, folklorunu, etnolojisini, dinini ve Türk toplumlarının manevi, maddi kültürünü sistematik olarak toplar ve araştırır.

---

[4] "Hebraists, Christian", https://www.jewishvirtuallibrary.org/hebraists-christian, 22 Mart 2018.

[5] Tuncer, Gülensoy, "Türkiye'de Altayistik Çalişmaları", *Kültür Evreni,* S 26, 2015, s. 9-13.

Buna, Doğu Sibirya'daki Sakha'dan Balkan Türklerine ve Moldova'daki Gagauzlar'a kadar olan tüm etnik gruplar dahildir. Bu bilimde uzmanlaşan insanlara Türkolog adı verilir.

İlk kez Türk kabileleri üzerine etnolojik bilgiler, Dīwān-ü Lügati't Türk'te (Türk Dili Sözlüğü) XI. yüzyılda Türk filoloğu Kaşgarlı Mahmud tarafından sistemleştirmiştir. XIII. yüzyıldan itibaren katılımcıların uluslararası ticaret ve siyaset hayatında pratik uygulamaları için eserler arasında sayabileceklerimiz: Kıpçakça (Cumanca) – Farsça – Latince - Almanca Codex Cumanicus, Ermeni-Kıpçak ve Rus-Kıpçak sözlükleridir. Orta Çağ'da Türkoloji ile Bizans ve Yunan tarihçileri, büyükelçileri, coğrafyacıları ve gezginleri ilgileniyordu. XV. – XVII. yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu ve Türkçesi ile Doğu Avrupa ve Batı Asya'nın Türk dilleri üzerine yapılan çalışmalar da Türkoloji'nin ana konusuydu. 1533 yılda bir şablon ortaya çıkmış ve 1612 yılında J. Megizer'in tarafından hazırlanan gramer kitabı yayınlandı.

XVIII. yüzyılda P.S. Pallas, Tatar, Mişar, Nogai, Başkır ve diğer Türk dillerinden gelen sözcükler içeren tüm dil ve lehçelere ait Karşılaştırmalı sözlükler Türkoloji'ye daha bilimsel bir yaklaşım başlatmıştır.

XIX. yüzyılda M.A. Kazembek'in Türkçe-Tatarca Dilinin Grameri, O. N. Betlingk'in Yakut Dilinin Dilbilgisi kitabında daha da geliştirilmiştir. XIX. yüzyılın sonunda Erken Orta Çağ Orhun yazıtlarının şifresinin çözülmesi V. Thomsen ve W.W. Radloff tarafından gerçekleştirelen büyük bir başarıdır. XIX. yüzyılda Türkoloji dilbilim, tarih, etnoloji, arkeoloji, sanat ve edebiyatı içeren bir disiplin haline gelmiştir. XX. yüzyılda Türkoloji bölümünde fiziksel antropoloji, nümismatik, genetik, eski Türk alfabe senaryoları, tipoloji, oluşum ve etimoloji ve onomastik yer alıyordu. Türkische Bibliothek'te uzmanlaşmış süreli yayınlar, örneğin; *Mitteilungen zur Osmanischen Geschichte* vb. ortaya çıkmıştır. Bilimsel gelişmeler kesin tarih belirtme, ağaç halka analizi, metalurji, kimya, tekstil ve Türkoloji çalışmalarının geliştirilmesine katkıda bulunan diğer uzmanlaşmış disiplinlerin yolunu açmıştır. Antik kaynakların incelenmesi, yerleşmiş ve göçebe toplumların ekonomik, sosyal, mitolojik ve kültürel güçlerinin daha iyi

anlaşılmasını sağlamıştır. Dilbilim çalışmaları, sempozyumları ve farklı insanlar arasındaki karşılıklı bilgi alışverişini ortaya çıkarmıştır.

"Altay teorisi" terimini kullanmaktayız, ancak bazı araştırmacılara göre, "Altay hipotezleri" daha uygun ve daha küçük bir olasılık derecesine işaret etmektedir. Altay grup dilleri (Türk, Moğol ve Tunguz Mançurya dilleri ve bazılarına göre Korece ve hatta Japonca) üzerine yapılan araştırmalarda kullanılan bilimsel bir kavramdır. Araştırmacılar bu dönemde konu üzerine çok tartışma yaşamışlardır.

Bu konu, tüm dil grupları, genel dilbilim ve antropoloji araştırmacıları açısından çok önemliydi. Çok sayıda yan dalların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Gelişimin araştırılması ve onların lehçeleri, aralarındaki ilişkiler ve diğer grupların dilleri ile bu dillerin fonolojik, morfolojik ve sözdizimsel kriterlere göre sınıflandırılması üzerinde araştırma yapmak büyük önem arzetmektedir.

Altay dilbiliminin başlangıcı, mükemmel bir Moğolist, Türkolog ve Ugrofinist olan G. J. Ramstedt'in ismiyle ve eserleriyle ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Ugrofinistik ile başlayarak, önemli bir değişim geçirmiştir. Finno-Ugric dilleri ve Altay dilleri arasındaki genetik bağlantı teorisini reddetti, Proto-Altayik gibi proto-dili kavramları konusuna şüphe yaklaşmıştır. O zamanlar, yüzyıllar boyunca ortaya çıkan birikimlerin bir sonucu olarak, Türk ve Moğol dillerinde çok sayıda ortak unsurun varlığına dikkat çekmiştir. Bununla birlikte, daha ileri araştırmalar, bu görüşleri terk etmesine ve Kore de dahil olmak üzere Altay dil birliğinin genetik teorisinin temellerini atmasına neden olmuştur. Böylece, en az dört lehçe içeren Proto-Altay'ın varlığını kabul etmiştir: Proto-Türk, Proto-Moğol, Proto-Koreli ve Proto-Mançu-Tungus. Bu hipotez daha sonra C.J. Ramstedt, özellikle N. Poppe ve J.C. Street taraftarlarınca değiştirilmiş ve genişletilmiştir.

G.J. Ramstedt'in görüşleri, genellikle kendi yöntemini kabul eden bazı araştırmacıları, belirli bazı itirazları ifade eden diğer araştırmacılara yönlendirmiştir. Bu araştırmacıların başlıcaları: B.J. Władymircow, A.D.

Rudniew, J. Németh, Z. Gombocz, ama özellikle dikkat çeken isim, seçkin Polonyalı araştırmacı - Władysław Kotwicz idi.

O dönemde Altay teorisinin genişlemesine ve güçlendirilmesine özellikle katkıda bulunan araştırmacı N. Poppe'dir. Sadece muhaliflerin anlaşmazlığını ve argümanlarını doğru bir şekilde tasvir etmekle kalmamış, aynı zamanda birtakım özel konuları açıklamış ve kendi ağır argümanlarını ortaya koymuştur. Altay teorisine dair görüşlerden bahsetmiş ve şunları söylemiştir: Bir grup akademisyen, Altay dillerinin (ya da Kore hariç) bir grup genetik olarak ilgili dili temsil ettiğine inanıyor.

Altay teorisinin belirleyici rakibi Sir Gerard Clauson. Selefleri, bu teorinin doğru olup olmadığını henüz bilmediğini iddia etse de, bunun yanlış olduğunu kanıtlamaya çalıştılar. Sir G. Clauson, temel Tungus kelime dağarcığının Moğolca ve Türkçeden tamamen farklı olduğuna inanmıştır. Moğol davasında, bazı Moğolca kelimelerin Türklerden ödünç alındığına şüphe yoktur. İngiliz bilim adamı da bu ödünçlemelerin zamanlamasının belirlenebileceğini kanıtlamıştır.

1.2 Polonya'da Oryantalizm, Altayistik ve Türkoloji Çalışmaları

Polonya ve Türkiye arasındaki ilişkiler en iyi Ananiasz Zajączkowski'nin eseri 'Orientalistyka Polska a Bliski Wschód" (Polonya'da Oryantalizm ve Ortadoğu Karşılaştırması) anlatılmaktadır. Zajączkowski eserinde: Polonya ve Ortadoğu arasında (özellikle Osmanlı İmparatorluğu ile) eski Polonya Cumhuriyeti'nin stratejik coğrafi konumu güçlü siyasi ve kültürel bağlantı kurulması için ideal şartlar yaratmıştır. Polonya ve Osmanlı İmparatorluğunun ilişkilerini güçlendirmek için pek çok sebepleri vardı, mesela Polonya'da Kipçak-Türk, Tatar, Karayim, Ermeni yerleşimi sayesinde kültür alışverişi mümkün olabilirdi. Polonya'da yukarıda bahsettiğim doğudan gelen bazı göçebeler resmi görevlerde bulunmaktadır.

Polonya ve Osmanlı İmparatorluğunun ilk resmi ilişkileri XIV. yüzyılın sonunda başlamaktadır. 1417 yıldan itibaren Polonya ve Türkiye aynı sınırı paylaşıyordu. O zaman Polonya'da Jagiellonian Monarşi ile yönetiliyordu. 1414 yılında Władysław Jagiełło Bursa'ya ilk diplomatları göndermiştir. Bundan sonra Türkçe Leh dilinden biraz etkilenmiştir – o günden bugüne kadar bazı alıntı sözcükleri kullanılmaktadır. 1444 yılında Polonya ve Osmanlı Warna'da savaşmıştır. İlk olarak savaş Polonya için çok avantajlıydı ama Polonya kralı - Władysław Warneńczyk'ın - çok büyük bir hata yapmasından dolayı Osmanlı savaşı kazanmış ve Polonyalı Macarlı askerler ile esir alınmıştır. Bu askerler günlüklere yazmıştır. Bazı notları bugüne kadar ulaşmıştır. Władysław Warneńczyk'inin ölümünden sonra Osmanlı İmparatorluğu ile ilişkiler biraz soğumuştur. Avrupa'da XIV.-XV. yüzyıllar arasında Osmanlı ile ilgili Polonyalılar daha çok araştırma yapımışlardır.

Sonra Osmanlı Bizans İmparatorluğu'nu fethetti ve Avrupa'da kesin olarak yerleşmiştir. XV. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu çok büyümüş ve kuvvetlenmiş. O zaman Avrupa'daki bütün ülkelerden, Osmanlı hakkında Polonya daha fazla bilgiye sahiptir. Bu yüzyılda çok önemli eserler bulabiliriz - mesela Yeniçeri Defteri. 1496 – 1501 yılında Ostrowica'dan Konstanty adlı yeniçeri kroniğini yazmıştır.

XVI. yüzyılda diplomatik ilişkiler artmıştır. Osmanlı ve Polonya'nın sınırında problemler çıkmaya başlamıştır. Türkler ve Tatarlar Polonya'lıları sürekli kaçırıyordu ve intikam olarak Kazak Türkleri'nin sığırlarını öldürüyordu. XVI. yüzyılda çok ilginç görüngü fark edebiliriz. Esir olarak kaçırılan Polonyalılar Müslüman oluyor ve önemli devlet işlerinde ve mevkilerinde çalışıyordu. Polonya'da bu insanlara "poturczeńcy" diyoruz. Yavuz Sultan Selim ve Kanunî Sultan Süleyman devlet yönetimi konusunda Polonya'lıları çok takdir ediyordu. O zamanda Polonya'lılar, Türkler ile ilgili çok pozitif düşünüyordu – Polonyalı'lara göre Türkler adil ve dürüsttü. Polonyada Türkofili hareketi başladı. XVI. yüzyılda Polonya Türkiye'nin dostuydu. Polonya'daki askerlerin İstanbul ile olan siyasi iletişimleri çok iyi durumdaydı.

XVII. yüzyılda Osmanlı ve Polonya sürekli savaşıyordu. Savaşlardan en önemlileri: 1620 yılında Cecora Muharebesi, 1621 Hotin Antlaşması, 1672 – 1676 yılında Osmanlı – Lehistan Savaşıdır. XVII. yüzyılda Polonya'nın Türkiye ile ilişkileri çok soğuktu. Polonya tercüman eksikliği yaşıyordu, başka ülkelerden tercüman alıyordu. Yabancı tercümanlar genellikle Polonya'ya zarar vermek istiyordu ve dürüst davranmıyorlardı. Türkiye ile ilişkilerini bozmaya çalışıyorlardı.

XVIII. yüzyılda Polonya'dan İstanbul'a Hristiyan önderler gönderiliyordu, mesela Cizvit Michał Ignacy Wieczorkowski. Lehçe ve Latince duaları Türkçeye çeviriyordu. Amaç daha çok Türkü Hıristiyanlaştırmaktı. Polonya'da Osmanlıya rağbet çoktu. Polonya'lılar Türk'ler gibi giyiniyordu, benzer silahları kullanıyordu. Polonya Osmanlı'dan tekstil ürünleri ve elbiseler alıyordu. Bu yüzyılda Lehçeye çok Türkçe sözcükler geçti. XIX. yüzyılda Polonya'daki Kasım Devrimi olduktan sonra Polonya Osmanlı'yı yeniden dost olarak benimsedi. 1853 yılında Osmanlı Polonya'daki gibi lejyon kurdu. Lejyonun komutanı Józef Wysocki'ydi. Polonya karşılık olarak en güzel şekilde Türk kültürünü yayıyordu. XX. yüzyılda Polonya üniversitelerinde oryantalistik bölümü açıldı. Bundan sonra daha çok insan Türk kültürü, dini ve dilini öğrenebildi.

Polonyalı ve Türklerin saygın ilişkilerinin zaman dilimi gibi Polonya Türkolojisinin tarihi ile ilgili birçok eserden yaralanabiliriz. Bu ilişkiler Polonya ve yabancı tarihçiler için çok ilginç bir konudur.[6]

Günümüzde Polonya'da Türk halklarının geçmişi ve şimdiki dönemi hakkında konuşurken uzmanlar bile zorlanıyor. Belirtmeliyiz ki her dönem böyle değildir. Polonyalının atalarının yüksek seviyede tarih bilgisi olmamasına rağmen, Türk halkı ile ilgili daha çok bilgisi vardı, çünkü Doğu, özellikle Osmanlı İmparatorluğu ve sözde Küçük Oryant'ı ile (yani eski Polonya Cumhuriyetinde

[6] Jan, Reychman, *Polonya ile Türkiye arasında diplomatik münasebetlerin 550 yıldönümü*, Ankara, 1964.

oturan doğulu insan grupları), daha yakın ilişkiler kurabiliyordu. Mesela Aydılanma Çağında Polonya'da bir sürü uzman insan Osmanlılarla ilgileniyordu ve Osmanlıcayı iyi seviyede konuşuyordu, ve Romantizm Çağında Doğu Polonya'da çok modaydı.[7] Yukarıda bahesettiğim konuda Polonyalı uzmanların çabaları iki yönde ilerliyordu, biri – Türk halklarının doğuşu, tarihi ve siyaseti, öteki – Türk halklarının kültürü, dilleri, lehçeleri, edebiyatları, dinleri ve gelenenekleri.

Her şeye rağmen, Polonya'da Türkoloji sahasında en çok bilimsel çalışma I Dünya Savaşından sonra meydana gelmiştir, çünkü gerçekten muhteşem ve o zamana göre modern araştırmacılar kendi eserlerini yayınlamaya başlamıştır. Bahsettiğimiz araştırmacıların isimleri – Władysław Kotwicz[8] ve Tadeusz Kowalskidir Savaş sonrası dönemde Türkoloji araşatırmalarında önemli ve ciddi gelişme olmuştur, özellikle Kraków'daki Jagiellonian Üniversitesinin Oryantal Filoloji Enstitüsünde, Varşova Üniversitesinin Oryantalizm Enstitüsünde ve Polska Akademia Nauk'ta (Polonya Bilim Akademi'sinde).[9]

Polonya'da Türkoloji üzerine yapılmış eserlere uluşmak için, ilk bibliyografya kayıtlarına, yıldönümü makalelerine, ya da vefat etmiş birinin (alanla ilgili araştırmacının) ardından yazılan yazılara (nekrolog) bakılması tavsiye edilir.

---

[7]Ananiasz, Zajączkowski, "Z dziejów orientalizmu polskiego doby Mickiewiczowskiej I. Przypowieści Lokmana", *Przegląd Orientalistyczny*, S 2(10), s. 111 – 132, Varşova, 1954; Ananiasz, Zajączkowski, "Z dziejów orientalizmu polskiego doby Mickiewiczowskiej II. Pieśni Hafiza", *Przegląd Orientalistyczny*, S 3(11), s. 221 – 245, Varşova, 1954; Ananiasz, Zajączkowski, *Orient jako źródło inspiracji w literaturze romantycznej doby Mickiewiczowskiej*, Varşova, 1955.

[8] Marian, Lewicki, "Władysław Kotwicz (20.III.1872 – 3.X.1944)", *Rocznik Orientalistyczny*, S. XVI, 1953, s. 11 – 29.

[9] Edward, Tryjarski, "Warsaw Turkology 1918-1978", *Oriental Studies in the Sixty Years of independent Poland*, Varşova, 1983, s. 25 – 34.

1.3 Polonya'da Oryantal Eğitiminin Tarihi

1700 yılından itibaren Türkçe öğretimi tarihinin ilk önemli dönemi başlamaktadır.. Türk dilinin yabancı dil olarak öğretilmesi, Türkçe'ye tercüman öğretimi ile başlamıştır. Polonya'daki özel çalışmalar yüzyıllar boyu süren zengin bir geleneğe sahiptir. Tarihlerinin çoğunda, büyük bir bölümünde, Doğu ve Orta Doğuyla yakın ilişkiler içinde olduklarından dolayı, kültürleri ve dilleri üzerine oryantal çalışmalar yapılmıştır. Öte yandan, Polonya'nın Avrupa'daki jeopolitik konumu Orta Asya'dan Batı Avrupa'ya yapılan kavşaklar, Türkçe konuşan insanlarla yakın temasları kolaylaştıran en önemli faktörlerden biriydi. Polonya ve Türk aşiretleri arasındaki en eski temaslar, özellikle Tatarlar ve Karayimler olmak üzere, Kıpçak grubuyla ilgilidir. Çok büyük Tatar ve Karayim grupları, 14. yüzyılda Litvanya ve Polonya topraklarına yerleşmiştir.[10]

Türk dili her zaman tarihsel nedenlerden dolayı ve dünyadaki politik, coğrafi ve ekonomik konumdan dolayı önemli bir dil olmuştur. Sonuç olarak, dünyadaki pek çok üniversite Türkçe eğitim bölümlerine sahiptir ve her gün daha çok insan Türk dili ile tanışmaktadır. Ne yazık ki, Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesindeki teknik, metodolojik ve teorik gelişmeler, talebin büyüklüğü ve önemiyle orantılı olmaktan çok uzaktır. Bu durum, araştırmacıyı, Polonya'da ki üç üniversitede bulunan Türk dili programlarını değerlendirme konusunda motive etmektedir.[11]

Polonya'daki Türk çalışmaları, Polonya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki diplomatik ilişkilerin başlaması ile 15. yüzyılın ilk yarısına kadar uzanmaktadır. İki ülke arasındaki ilişkilerin karşılıklı politik, ticari ve kültürel

[10] Tadeusz, Majda, "History of teaching Turkish language in Poland", *Teaching Turkish as a foreign language in Europe*, Ankara, 25-26 Ekim, 2001, s. 172 -173.

[11]Zygmunt, Abrachamowicz, "Turkology in Poland: Achievements and Some Problerns for Future Development", *International Journal of Turkish Studies*, S III, s. 123-138, 1984.

sorunlarıyla ilgili olduğu anlaşılabilir.[12] Polonya ve Osmanlı İmparatorluğu arasındaki diplomatik ilişkilerde sözlü ve yazılı Türkçe kullanılmış, böylece Polonyalı Krallığı tercümanlar hizmete almak zorunda kalmıştır. Bu çevirmenleri eğitmek için, Kral Zygmunt August (1520-1572), Batı Avrupa ülkeleri örneğini takip etmeye ve gençleri Osmanlı İmparatorluğu'na göndermeye karar vermiştir. Bu gençlerin konuşma dilini ve Polonya krallığına gönderilen resmi belgeleri nasıl çevireceklerini öğrenmeleri bekleniyordu.[13] Gençler iyi çalıştmış ve bazıları ünlü çevirmenler olmuştur. Bu gençlerden biri, Türkçe'den Lehçe'ye birçok eseri tercüme eden Samuel Otwinowski'dir. Franciszek Meninski (1623-1698), dünya çapında ünlü Türk, Arap ve Farsça sözlük üreten ve bir dragoman ve elçi olarak hizmet veren bir başka ünlü Türkologdur.[14] Bir okulu finanse etme fikri Avrupa'daki "jeunes de langue" okullarından gelmiştir. Okul 1766'da açılmış, ancak maalesef Polonya işgal edildiğinde 1792'de kapatılmıştır. İstanbul'da bir okul kurmanın asıl amacı, kraliyet mübadelesi için Türkçe tercümanlarının eğitimi idi, ancak daha büyük bir "Türkoloji" eğitimi de öngörülmüştür.[15] Polonya'daki öğretmenler, Polonya'dan gelip İstanbul'da diplomatik hizmetti bulunanlarla birlikte istihdam edilmiştir.[16] Yine konuşma dili olarak Türkçeyi kullananlar öğretmenlerdi. Bazı iyi eğitimli tercümanlar ve Türkologlar Okulu bitirdi. Birkaç yıl sonra, Doğu Çalışmaları bölümü, Litvanya'nın başkenti Vilnius'da 1802'de kuruldu. Bu bölüm Polonya'daki ilk Doğu çalışmaları bölümüdür. Ancak, Polonya o dönemde bağımsız bir ülke değildi.

1558'de kurulan Gdańsk Academik Gymnasium, daha sonra liselerin bazı özelliklerini üniversiteler ve kolejlerin bazı özellikleriyle birleştiren üniversite düzeyinde bir akademik okuldu. O zaman, üniversite güçlü bir entelektüel ve bilimsel merkezdi. Üniversite, insancıl ve filolojik eğitime ana vurgu yaparak,

---

[12] Aleksander, Dubiński, "Turkologie in Polen", *Materialia Turcica Band*, S 14, 1990, s. 100-118.
[13] Tadeusz, Majda, a.g.m., s. 173.
[14] Bohdan, Baranowski, *Znajomość Wschodu w dawnej Polsce do XVIII wieku*, Łódź, 1950, s. 112 – 115.

[15] Jan, Reychman, *Znajomość i nauczanie języków orientalnych w Polsce XVIII w*., Wrocław, 1950, s. 42.
[16] Ananiasz Zajączkowski- Jan Reychman, *Zarys dyplomatyki osmańsko-tureckiej*, Varşova, 1955, s.6.

bilinçli olarak skolastik düşünceden ayrıldı. Gdańsk Academik Gymnasium Polonya'nın siyasi varlığı boyunca güçlü bir şekilde Polonya Cumhuriyeti ile ilişkilendirildi. Çok sayıda Polonyalı öğrenci konferansa katıldı. Derslerin dili Latince idi. Lehçe konuşmayanlar için Polonyalı okutmanlar tarafından özel saatlerde verilen dersler programda yer almıştır. O zaman, bu tür "akademik gymnasiumlarda" aydınlanmış Protestan çevrelerdeki öğretim seviyesi yüksekti ve "linguae orientales" dersi öğretmede önemli bir rol oynamıştı. Bu terimin önce İbranice olduğu düşünüldü ve reformasyon öğretimde büyük önem kazandığından daha kapsamlı bir İncil çalışması için yeni yollar açılmasına sebep oldu. Buna ek olarak, "Keldani" olarak bilinen Arami dili ve Arapça da sıklıkla öğretilmiştir. Sözü edilenler dışındaki diğer dillerin öğretilmesi - Etiyopya, Suriye ve Samaritan - İbranice bilgisini güçlendirmek, genişletmek veya zenginleştirmek için kullanılmıştır, o zaman sadece kutsal dil olarak değil, aynı zamanda her dilin bir anası olarak kabul edildi (mater omnium linguarum). Bununla birlikte, Doğu dillerinin öğrenilmesi bilimsel ufku genişletti, filolojik ilgiyi artırdı ve o zamanlar hümanist eğitimin önemli bir parçasıydı. Gdańsk'ın canlı entelektüel yaşamı, bu şehrin uzak ülkelerle olan ilişkileri ve Doğu ile ticareti, bilim insanlarının yükselişini sağladı ve faaliyetlerinin sadece öğretimle sınırlı kalmasını engelledi. bilime büyük bir ilgi uyandırdı, tüm oryantalist çalışmaların temelini oluşuyordu.[17]

Krakow'daki Türk çalışmalarının tarihi 1919'dan itibaren başlamaktadır, Profesör Tadeusz Kowalski'nin Polonya'daki Jagiellonian Üniversitesi'nde (UJ) bağımsız Polonya'da ilk Oryantal çalışmaları bölümünü açtığı tarihlere dayanır. Didaktik programla ilgili olarak, Türkçe eğitim programının süreci 3 yıllık lisans ve 2 yıllık yüksek lisanstır. UJ'daki Türkoloji, Oryantal Enstitüsünden ayrı bağımsız bir bölümdür. Mevcut program, Tuva, Başkurt, Çuvaş, Yakut ve Karaçay-Balkar gibi pek çok Türk dilini ve Latince, Türkçe, Osmanlıca, Arapça, Almanca, İngilizce ve Farsça gibi diğer dilleri sunan filolojik bir karaktere

[17] Stefan Strelcyn - Jan Reychman, *Szkice z dziejów polskiej orientalistyki*, S III, Varşova, 1969, s. 83 – 84.

sahiptir. UJ'unun Türkoloji programlarının müfredatı, dil öğretimi, dilbilim, tarih ve Doğu çalışmalarının edebi bilgisine odaklanmaktadır. Program, kültürel antropoloji, din, felsefi çalışmalar ve müfredatındaki tarihi içerdiğinden dolayı, kapsam dil ile sınırlı değildir. Yeni müfredat, kültür, estetik, sanat, modern edebiyat, çeviri, sosyal düşünce alanları ve sayısız öğretim konuları ile filolojiyi tümüyle kapsamaktadır. Bu aynı zamanda dil öğretimine, dilbilimine ve geleneksel Doğu çalışmalarının literatürüne odaklanmaktadır. Geçmişle kıyaslandığında, öğrencilerin artık programlardan farklı beklentileri bulunmaktadır. Bu, akademisyenleri ve müfredat geliştiricilerini mevcut müfredatı öğrencilerin beklentilerine göre analiz etmeye yönlendirmektedir.

Varşova Üniversitesi'nin (UW) Beşeri Bilimler Fakültesi'nin Oryantal Araştırmaları Enstitüsü 1932 yılında kurulmuştur. Bir yıl sonra yardımcı doçent oldu. 1935'te Tadeusz Kowalski, Türk Departmanı'nın başkanı ve Varşova Türk çalışmaları bölümünün kurucusu olmuştur. 1934-1935 öğretim yılında, Oryantal Enstitüsü'nün birim listesinde bir Türkoloji semineri çıktmıştır. Ne yazık ki, II. Dünya Savaşı, Varşova Türk çalışmaları bölümüne buyük zararlar vermiştir. Zajączkowski'nin çabaları sayesinde, Türk Araştırmaları Dairesi Başkanlığı 1945'te açılmıştır.[18] UW'daki program, Oryantal Araştırmaları Fakültesi'ndeki İç Asya Halkları Bölümü'ne bağlıdır. Mevcut program kültür, felsefe, tarih, din, İslam sanatı, mantık ve göstergebilim gibi çeşitli konularda filolojik bir karaktere sahiptir.[19] UW'nun Türkoloji eğitim programının müfredatı, Türk dili ve kültürünün öğretilmesine odaklanmaktadır. UW öğrencileri TÖMER tarafından düzenlenen Türkçe kurslarına katılmaktadır. Türk ve Polonya üniversiteleri arasında, Türkiye'deki üniversitelerde öğrencilerin Türk dili, edebiyatı ve tarihini öğrenmelerini sağlayan uzun vadeli burslar ve çeşitli değişim programları da bulunmaktadır. UW'daki program bir dizi uluslararası eğitim kurumu ile işbirliği yapmaktadır.

---

[18] Agnieszka Ayşen, Kaim, "Varşova Üniversitesi Türkoloji bölümü çalışmaları", *Kanat*, S 24, 2006, s. 6-8.

[19] Edward, Tryjarski, a.g.m., s. 25 – 34.

Poznań'daki Adam Mickiewicz Üniversitesi'nde (UAM) Türk, Moğol ve Kore Çalışmaları Bölümü, 2002 yılında Yakın ve Orta Doğu Çalışmaları Bölümüne bağlı olarak kurulmuştur. Başlangıçta, Oryantal Çalışmaları Kürsüsünün yapısının bir parçasıydı. Daha sonra, 2005-2008 yılları arasında, Oryantal Çalışmaları Enstitüsü'nün bir parçası olmutur. Bugün, Modern Diller ve Edebiyat Fakültesi ile direkt bağlantılıdır. Türkoloji bölümü, Poznan'daki Adam Mickiewicz Üniversitesi'nin Modern Diller ve Edebiyat Fakültesi Türk, Moğol ve Kore Çalışmaları Bölümü tarafından öğrencilere sunulan bir filolojik uzmanlık alanıdır. Türkoloji, 2002 yılında bir yüksek lisans programı olarak başlatılmış ve 2007 yılında üç program şeklinde yeniden yapılandırılmıştır: Bir lisans, bir yüksek lisans ve bir doktora eğitimi alanı mevcuttur. Ancak Adam Mickiewicz Üniversitesi'nde Türkçe öğrenme ve öğretme geleneği yeni değildir. 1982-2002 yılları arasında zorunlu olmayan bir Türkçe kursu açılmış ve Kırım Tatarı, Karaim ve Kazakça gibi dil alanlarında araştırmalar yapılmıştır. Türkoloji bölümü, Arapça, İbranice, Kürtçe, Çince ve diğerleri gibi farklı bölümlerde seçmeli dersler sunmaktadır.[20] Poznań'daki Türkoloji bölümü, sadece Anadolu Türk'leri değil, diğer Türk halklarına da odaklanmıştır. Bu, Karayimlerin, Polonya Tatarlarının, Kırım Tatarlarının, Özbeklerin ve Kırgızların dilini ve kültürünü kapsamaktadır. Program dil ve edebiyat üzerine yoğunlaşmasına rağmen, çalışmalar Türk halklarının diğer kültür alanlarını da içermektedir. Araştırma alanları: Türk, Kazak dili ve kültürü, Kırım Karayim ve Kırım Tatar sözlükleri, Orta Asya'da, özellikle Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da temas halinde bulunan dil ve kültürlerdir. Kırım Türkçesinin Kırım Tatar, Kırım Karayim ve Batı Karayim dilleri, Türk lehçeleri ve Osmanlı edebiyatında bu bölümde araştırılmaktadır. Türk, Kırım ve Kore, Moğol dilbiliminde Tatarlar arasında dilsel ve kültürel temaslar, UAM'da önemli bir araştırma alanıdır.[21] UAM'daki program, Modern Diller ve Edebiyat Fakültesi Asya Çalışmaları Bölümünde Türk, Moğol ve Kore Çalışmaları Bölümü ile bağlantılıdır. Mevcut programın bir filolojik karakteri

[20] Alfred Franciszek, Majewicz, "Oriental studies in western Poland", http://www.iias.nl/iiasn/iiasn7/general/poland.html, 24 Mart 2018.
[21] Henryk, Jankowski, *Prospects for the development of Middle Eastern and Central Asian studies in Poznań*, Poznań, 1998, s. 377-383.

vardır. UAM Türkçe çalışmaları bölümünün müfredatı, Türk dili ve Orta Asya Türk dilleri (Moğol, Çin ve Korece) ve Orta Asya Türk halklarının tarihi, edebiyatı ve kültürü üzerine odaklanmaktadır.

Türkçe daha az öğretilen dillerden biridir. Almanca, İngilizce, Fransızca ve İspanyolca gibi daha yaygın dillerden önemli ölçüde farklıdır. Polonya'da Türkçe bilen biriyle karşılaşmak nadirdir ve az sayıda Türk dili öğretimi veya öğrenme materyali mevcuttur. Ancak, Polonya'daki Türk çalışmaları uzun bir geleneğe sahip olsa da, hiç kimse henüz Türk dili programlarını ve Polonya'daki Türk eğitimini analiz etmemiştir. Bugün, yabancı dil edinimi perspektifinden Türk dili, Polonya üniversitelerinin Türkçe bölümleri, modern dilbilimsel çalışmalardan ziyade edebiyata, tarihe, Türk dillerine ve kültüre daha fazla odaklandığından bu noktada eksiklik oluşmuştur. Türkçe yazılı metinleri VIII. yüzyıla dayanan bir ana dildir. Bugün, 1500 yıllık kesintisiz ve kapsamlı tarihi sayesinde yabancılar Türkiye'ye ve doayısıyla Türkçeye daha fazla ilgi göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. POLONYA'DA ORYANTALİZM, ALTAYİSTİK VE TÜRKOLOJİ KONUSUNDA ÇIKAN SÜRELİ YAYINLAR

2.1 Folia Orientalia

Polonya'da 1950 yılının sonunda yeni bir dergi çıkarmak çok zor bir projeydi, çünkü Oryantalizme bağlı tek bir süreli yayımın yeterli olmadığına dair yetkilileri ikna edebilemek kolay bir girişim değildi. Ayrıca, finansal yetersizlik bu konuda çok önemli bir engeldi. Fakat Prof. Tadeusz Lewicki tüm bu engelleri aşarak 1959 yılında *Folia Orientalia*'nın ilk sayısını çıkarmaya başarmıştır. Latince adı derginin uluslararası bir yayın olduğuna işaret etmektedir. İlaveten, çalışmaların Lehçeler üzerine değil de özellikle yabancı diller üzerine olmasına karar verilmiştir. '*Folia*' başından beri uluslararası bir dergiydi. Dergide eserleri yayınlanan araştırmacılar: Avusturya, Belçika, Kanada, Çin Cumhuryeti, Çekoslovakya, Danimarka, Etiyopya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Büyük Britanya, Hollanda, Macaristan, İtalya, Polonya, İsveç ve Amerika Birleşik Devletleri'ndendi.

Folia Orientalia'nın yayımının sürekliliğini sağlayabilmek kolay olmamıştır. İyi sonuçlar getiren yılların dışında, çok zor zamanlar da yaşanmıştır. Dergiyi yayınlayabilmek için finans ya da malzeme temin edilmesinde zorluklar yaşanan 1980'lerin en zor zamanlarında bile dergi yayına devam etmiştir. Dergi, Kraków'un Polonya Bilimler Akademisi'nin ve Oryantal Komisyonunun bir

organı olarak yayına devam etmektedir. Birkaç yıl boyunca Jagiellonian Üniversitesi'nin Oryantal Dilleri Enstitüsü'nün mali desteği sayesinde yayınlanmıştır. Dergi özellikle birkaç kişinin çabası ve yardımları sayesinde yayında kalabilmiştir. Oryantal Komisyonu adına görev alan kişiler: Genel Yayın Yönetmeni (Yayımcı), Editör veya Sekreter. Günümüzdeki yayımcısı Tomasz Polański'dir.

Tomasz Polański 1956 yılında Polonya'nın Kraków şehrinde doğmuştur. Kraków'daki Jagiellonian Üniversitesi'nde Oryantal ve Klasik Arkeoloji (MA, 1981) ve Klasik Filoloji (MA, 1989) eğitimi almıştır. 1988-2008 yıllarında Jagiellonian Üniversitesi'nde Klasik Yunan Dili ve Edebiyatı Enstitüsü'nde çalıştı ve ayrıca Yunan Dili ve Latin Dili Bölümü Başkanlığını yürütmüştür. 1996 yılında Yunan İmparatorluk Edebiyatı'nda Doğu Sanatıadlı doktora tezini tamamlamış ve 2004 yılında Eski Yunan Oryantalist Ressamlar eseriyle de Doçentlik ünvanını almıştır. Ayrıca, eski Semitik-Afrika dilleri (İbranice, Kıpti, Süryani) öğrenmiştir. 2008 yılında Polonya Kielce'deki Jan Kochanowski Üniversitesi'nde (Eskiçağ Tarihi Bölümü Başkanı) Profesör olarak Başkanlığına getirilmiş ve Kraków'daki Polonya Bilimler Akademisi Oryantalist Komisyonu'nun Akademik Sekreteri seçilmiştir (2011). Tomasz Polański, 2014 yılında, Kraków'daki Polonya Bilimler Akademisi Oryantalist Komisyonu'nun Başkanı ve *Folia Orientalia* Genel Yayın Yönetmeni seçilmiştir. 2015 yılında beşeri bilimlerde kıdemli profesörlüğe yükselmiştir.

Folia Orientalia 50'den fazla sayı, yaklaşık olarak 15000 sayfa üzerine çıkmıştır. Derginin bir bölümü belirli bireylere, kurumlara ve olaylara ayrılmıştır. Polonya'da *Przegląd Orientalistyczny* adlı olan popüler dergiyi saymazsak, *Folia Orientalia, Rocznik Orientalistyczny*'nin yanındaki Oryant alanında ikinci uzman ikinci bilimsel dergiydi. Bugünlerde durum biraz değişmiştir. 1992 yılında Poznań'daki dilbilimciler kendi dergilerini çıkarmaya başlamışlardır. Poznań'da Dilbilim ve Oryantal Çalışmaları, 1995 yılında Kraków'da, Turkoloji serisinin *Studia Turcologica Crcoviensia* adıyla ilk sayısı yayınlanmıştır. Folia Orientalia'nın önemi bu olumlu gelişmeyle artık tartışılmayacaktır. *Rocznik*

Orientalistyczny'nin dışında tek genel Oryantal dergisi olarak kalacaktır. Tüm bu dergilerin birbirini mükemmel bir şekilde tamamlayacağı düşünülebilir.

2.1.1 Folia Orientalia'nın Bibliyografyası

Sayı I, 1 1959, Kraków, 173 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Czapkiewicz, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı I, 2 1960, Kraków , 175-373 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Czapkiewicz, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı II, 1961, Kraków, 301 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Czapkiewicz, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı III, 1962, Kraków, 339 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Włodzimierz Zajączkowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı IV, 1963, Kraków, 387 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı V, 1964, Kraków, 248 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı VI, 1965, Kraków, 256 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı VII, 1966, Kraków, 351 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı VIII, 1967, Kraków, 248 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı IX, 1968, Kraków, 353 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Wojciech Skalmowski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı X, 1969, Kraków, 265 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Anna Korecka, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XI, 1970, Kraków, 317 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Anna Korecka, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XII, 1971, Kraków, 383 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Anna Korecka, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XIII, 1972, Kraków, 375 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Zaborski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XIV, 1973, Kraków, 336 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Zaborski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XV, 1974, Kraków, 321 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Zaborski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XVI, 1975, Kraków, 338 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Andrzej Zaborski, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XVII, 1976, Kraków, 308 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XVIII, 1977, Kraków, 308 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XIX, 1978, Kraków, 284 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XX, 1980, Kraków, 320 s., Editör: Franciszek Machalski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XXI, 1981, Kraków, 315 s., Editör: Tadeusz Lewicki, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XXII, 1985, Kraków, 374 s., Editör: Tadeusz Lewicki, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XXIII, 1986, Kraków, 374 s., Editör: Tadeusz Lewicki, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XXIV, 1987, Kraków, 301 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Tadeusz Lewicki.

Sayı XXV, 1989, Kraków, 246 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXVI, 1990, Kraków, 242 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXVII, 1991, Kraków, 297 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXVIII 1992, Kraków, 205 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXIX, 1993, Kraków, 327 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXX, 1994, Kraków, 260 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXI, 1995, Kraków, 260 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXII, 1996, Kraków, 256 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXIII, 1997, Kraków, 260 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXIV, 1998, Kraków, 240 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXV, 1999, Kraków, 272 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXVI, 2000, Kraków, 372 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXVII, 2001, Kraków, 248 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXVIII, 2002, Kraków, 245 s., Editör: Stanisław Stachowski, Sekreter: Zdzisław Jan Kapera, Yayımcı: Stanisław Stachowski.

Sayı XXXIX, 2003, Kraków, 234 s., Editör: Stanisław Stachowski, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Kinga Maciuszak, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XL, 2004, Kraków, 373 s., Editör: Stanisław Stachowski, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Kinga Maciuszak, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLI, 2005, Kraków, 294 s., Editör: Stanisław Stachowski, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLII/XLIII, 2006/07, Kraków, 485 s., Editör: Stanisław Stachowski, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLIV, 2008, Kraków, 250 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLV/ XLVI, 2009/10, Kraków, 383 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLVII, 1, 2010, Kraków, 461 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLVII, 2, 2011, Kraków, 160 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLVIII, 2011, Kraków, 307 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı XLIX, 2012, Kraków, 566 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı L, 2013, Kraków, 421 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Tomasz Polański.

Sayı LI, 2014, Kraków, 458 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Tomasz Polański, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Andrzej Zaborski.

Sayı LII, 2015, Kraków, 412 s., Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Tomasz Polański.

Sayı LIII, 2016, Kraków, Editör: Ewa Siemieniec-Gołaś, Lidia Sudyka, Joachim Śliwa, Anna Krasnowolska, Jerzy Chmiel, Sekreter: Marek Piela, Yayımcı: Tomasz Polański.

2.2 Rocznik Orientalistyczny

Rocznik Orientalistyczny Oryantal araştırmaları alanında Polonya'da akademisyenler tarafından yayınlanan en eski dergidir. 1914 – 1915'te Andrzej Gawroński[22], Jan Grzegorzewski[23], Władysław Kotwicz[24], Jan M. Rozwadowski[25] ve Tadeusz Kowalski[26] *RO*'nun ilk sayısını yayınlamışlardır. 1914 – 1949 yıllarda Yayım Yeri yeri Lviv'di, 1950 – 1593 yıllarda Kraków'du ve 1953 yılından itibaren bugüne kadar Varşova. *Rocznik Orientalistyczny,* 1914 yılından sonra periyodik olarak yayınlanan en eski Polonyalı oryantal araştırma dergisidir. Dergi yayınında bahsi geçen araştırmacılar Polonyalı Oryantal Topluluğu'nun (Polskie Towarzystwo Orientalistyczne) kurucusu olmuşlardır.[27]

Derginin birinci sayısı 1914 – 1915 tarihli, ikinci ise 1916 – 1918 tarihlidir. Bu iki sayı, Lehçe makalelerin Batı dillerinde özetlerini içeren bölümlerden meydana gelmiştir. Savaş öncesi dönemde *Rocznik Orientalistyczny*'nin Lehçe ve diğer dillerde makaleleri ortaya çıkmıştır. I. sayının resmi yayını Kraków'dur, ancak gerçek editörlük bürosu Lviv'dir. 1949 ve 1953 arasında editörlük bürosu Kraków'daydı ve 1953'ten itibaren Varşova'da bulunuyordu. I. sayı Doğu'da Polonya Bilimsel İstasyonu (Stacja Polska na

---

[22] Władysław, Kotwicz, "Śp. Andrzej Gawroński", *Rocznik Orientalistyczny*, S IV, Lviv, 1926, , s. 1 – 21; Stefan, Stasiak, "Andrzej Gawroński jako indjanista", *Rocznik Orientalistyczny*, S IV, Lviv, 1928, s. 8–21.

[23]Jan, Grzegorzewski, *Rocznik Orientalistyczny*, S II, Lviv, 1919–1924, s. 332–336; Jan, Tyszkiewicz, "Przedmowa i uwagi krytyczne", *Rocznik Tatarów Polskich*, S III, Gdańsk, 1996, s. 5–18.

[24] Marian Lewicki-Władysław KOTWİCZ, *Rocznik Orientalistyczny*, S XVI, Kraków, 1953, s. 9–29; Jerzy Tulisow, Osamu İnoue, Agata Barej-Starzyńska, Ewa Dziurzynska, *In the Heart of Mongolia, 100th Anniversary of W. Kotwicz's Expedition to Mongolia in 1912, Studies and Selected Source Materials*, Kraków, 2012, s. 5-18.

[25] Stanisław Urbańczyk-Jan Michał Rozwadowski, *Polski Słownik Biograficzny*, S XXXII, Kraków, 1991, s. 406-409.

[26]Zajączkowski, Włodzimierz-Kowalski Tadeusz, "Zum dreissigsten Wiederkehr seines Todesjahres 1948–1978", *Folia Orientalia*, S 19, Kraków, 1978; Andrzej, Zaborski, *Ibrahim Ibn Jakub i Tadeusz Kowalski w sześćdziesiątą rocznicę edycji*, Kraków, 2008.

[27] Tadeusz, Kowalski, "Materiały z Posiedzenia Naukowego PAU w dniu 19 czerwca 1998 r.", *W Służbie Nauki,* S 4, Kraków, 1999.

Wschodzie) tarafında yayınlanmıştır. 1923 – 1952 arasında *Rocznik Orientalistyczny* Polonya Oryantal Topluluğun (Polskie Towarzystwo Orientalistyczne) yayın organıydı ve XVIII. sayı yayınlandıktan sonra Dergi Polonya Bilimler Akademisi (Polska Akademia Nauk) tarafından yayınlandı. Şu an Polonya Bilimler Akademisi Çalışmaları – PAN Oryantal Bilimler Komisyonu tarafından yayınlanmaktadır.

Rocznik Orientalistyczny'nin yayın amaçları (hedefleri) derginin ilk sayısında açıklanmıştır. Editörler tarfından oluşturulan bu metinde Polonyanın Doğu ile ilişkilerinin geçmişine ışık tutmaktadırlar. Józef Sękowski, Igancy Chodźko, Jan Kowalewski, Wojciech Kazimirski ve Antoni Muchliński Merkez organı – Oryantal Araştırmalarının Polonya Arşivlerini kurmak için istekliydiler. Aynı zamanda, bilimsel dünyayı Polonya'daki Oryantal çalışmaların eğilimi hakkında tam olarak bilgilendirecek bir merkezi organ kurmak istediler, yani Avrupa içinde ve dışında Polonya'daki oryantal araştırmaların popüler olduğunu belirtmek istediler [28]

Bu Arşivler, en özel ifadesiyle olarak, dil konusunda Doğu medeniyetinin araştırmalarına ayrılmıştır. Dolaysıyla, bunlar Doğu dilbilim, filoloji, tarih, dini, geleneği vb.; Doğu dillerden çeviriler; önemli konularda genel yorumlar ile birlikte orijinal metinler ve belgeler ile ilgili makaleler içereceklerdir. Bu tür yazılar kural olarak Polonyaca yazılacak; Katkıda bulunanlar, dil kabul edilen Latinceyi kullanmakta özgür olacaklar; veya özel olarak Hindistan'da olduğu gibi İngilizce yazabileceklerdir. Lehçe yayınlanan bu makalelerin özetleri, yazarın tercih ettiği gibi İngilizce veya Fransızca ya da Almanca olarak ekte sunulan Bültende bulunabilecektir. Arşivler her 12 ayda bir yenilenecek ve yirmi ya da otuz basılı yaprak tek ya da iki parça halinde oluşturulacaktır. Dergi yayına başlayacağı sırada savaş patlak verdi. Bundan sonra katkıda bulunanlarla iletişim kurulaması imkansız hale gelmiştir. Kraków'da sonbaharda 1915 yılında II. sayı yayınlanmıştır.[29]

---

[28]Grzegorzewski, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*, S II, Lviv, 1919–1924, s. 3.

[29]Grzegorzewski, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*, S I, Lviv, 1914–1915.

II. sayının yayınlanması, Polonya'daki savaş sonrası yaşanan zorluklar da göz önüne alınınca hedeflenen süreden çok daha sonra gerçekleşebilmiştir. O zamanlar 1922'de, Polonya Oryantal Topluluğu, *Rocznik Orientalistyczny*'nin editörlerin inisiyatifi olarak Lviv'de kuruldu. Kısa zamanda Topluluk periyodik yayıncı oldu. Resmi olarak II. sayı 1919 yılından 1924 yılına süreci kapsıyordu, ancak 1922 yılına kadar Polonya Oryantal Topluluğu yoktu. Polonya Oryantalistik Bilim Derneği'nin kurulması için gerekli şartlar derginin II. sayısında kronik bölümünde anlatılmıştır.

Rocznik Orientalistyczny o andan itibaren Polonya Oryantal Topluluğu'nun bir organı olarak yayınlanacaktı. Başlangıçta, editörler bir önceki yıla göre bir sonraki yılın başında her defasında en az yirmi sayfa basacaktı. *Rocznik Orientalistyczny*'nin yayın hedefleri I. sayıda belirtilmiştir. Bu hedefler diğer bilimsel dergilerin hedefleriyle örtüşmekteydi. Bir önceki sayı ile karşılaştırıldığında, editörler, raporlar ve kroniği eklenerek periyodik alanının kapsamını genişletecekti. O yıl dergi çok yetersizdi ama, zaman geçtikçe, çok daha verimli olacaktı. Ayrıca, Doğu ile ilgili Polonya meselelerinin bibliyografyasını da ekleyecekti. Editörler, bu sayede dergiyi Polonya okuyucusu için en çok ihtiyaç duyulan bilgilerin kaynağı haline getirmek ve uzman olmayanların ise ilgisini çekmeyi istediler. Üstelik yabancı oryantal araştırmacılar ile daha yakın ilişkiler kurmayı düşünüyorlardı. Bunu başarmak için, özellikle Doğu'da en çok kullanılan yabancı dilleri – Fransızca ve İngilizce – kullanmayı öğrendiler. Editörler bu dilde özel çalışmalar yayınlayacaklardı, öncelikle Polonya'daki bilimsel faaliyetler hakkında yakın ve uzak ülkelere bilgi veren makaleler yayınlandı. Benzer faaliyetler, ana dili uluslararası düzeyde hiçbir önemi olmayan diğer ülkeler tarafından da ele alınmıştır. Bu tür imtiyazlarda başı çeken belli bir türden dar görüşlü mililyetçiliğin farkındaydılar. Ancak, Polonya biliminin tüm dünyada tanınmasını sağlananın tek yolu buydu.Ve bu, hedeflerin gerçekleşmesi için ne yapılması gerektiğinin açıklamasıydı. Hem *Rocznik Orientalistyczny* dergisinde yayınlanan raporda yer alan bilgilere hem de Varşova Üniversitesi'nin Oryantal Araştırmalar Fakültesi'nin Kütüphanesinde saklanan arşiv materyallerine dayanmaktadır. Savaş öncesi olan sayılar (Sayı XIV ile

dahil), aşağıda belirtilen bazı istisnalar dışında, Dinler ve Kamu Aydınlatması Bakanlığından sağlanan devlet desteği ile yayınlandı.

1919 – 1924 yıllarda II. sayı Lviv'de yayınlandı. Prof. Andrzej Gawroński yayımcıydı. 1927 yılında III. sayı çıktı. Prof. Andrzej Gawroński'nin ölümden sonra, *Rocznik Orientalistyczny* yayınlanmasının durdurulaması tehlikesi vardı. Neyse ki, böyle olmadı. III. sayının yayınlanmasından itibaren XIV. sayıya kadar editörlük yapan Prof. Władysław Kotwicz idi, ancak VIII. sayıya kadar hiç bir yerde belirtilmemiştir. Józef Mianowski ayrıca III. sayının yayınını finanse eden kişiydi. Bu sayı Prof. Andrzej Gawroński'nin anısına adanmıştır. 1929 yılında V. sayı yayınlandı. Sayının içerik listesinde yer alan nota göre yayıncının kronik hastalığı V. sayının gecikmesinin nedeniymiş. 1931 – 1932 yılları için Sayı (201 sayfa), 1934 yılına kadar yayınlanmadığı için çok gecikmişti. Gecikmesi, birkaç kere PTO (Polonya Oryantal Topluluğu) toplantısında tartışıldı. 3 Aralık 1932 rapora göre, Arapça dili için transkript yazı tipinin olmamasından dolayı gecikme olmuş. Arapça yazılmış uzun bir metin içerdiğinden, konu transkripsiyonla değil, aslında Arap harfleriyle ilgilidir.

Savaş öncesi en son XVI. sayıydı ve 1939 yılında yayınlandı. Aynı zamanda, editörlük ofisi Lviv'de iken yayınlanan son sayıydı. XV. sayının Kroniğinde şu açıklama yer alıyor: " Savaşın patlak vermesi üyeler, kurumlar ve dernekler için derginin yayın ve dağıtımını imkansız kılmıştır." Böylece RO ve Polonya Oryantal Araştırmaları tarihin belli bir döneminde yayın hayatından silindi. Savaştan sonraki XV. sayı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilim Bakanlığı tarafından desteklenerek yayınlandı. Tadeusz Kowalski tarafından düzenlenmişti, ancak ölümünden sonra yayınlandı.

İkinci Dünya Savaşı sırasında iki bilim adamı hayatını kaybetti. Dr. W. Kotwicz ve aynı zamanda 1948'de vefat eden Prof. T. Kowalski. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yayınlardaki gecikmeler devam etti: XVI. sayı 1953 yılında yayınlandı. Yayımcı bu ciltte belirtilmedi. XVII. sayı, Polonya Oryantal Topluluğunun himayesinde düzenlenen son dergi, 1953'te de yayınlanmış. Polonyalı Doğu Topluluğu ile periyodik ilişkiyi taçlandıran cilt, "Tadeusz

Kowalski'yi (1889–1948) anmak için bir kitap" oldu. Kraków profesörünü anlatan sembolik sayı, aynı zamanda periyodik olarak Lviv-Krakov operasyonları sırasında yayınlanacak son dergiydi.

Varşova merkezli Polonya Bilimler Akademisi Oryantal Çalışmaları Komitesi tarafından yayınlanan XVIII. sayı, yayıncının değişmesinden bahsetmedi. Polonya Topluluğu'nun arşiv materyalleri, *RO*'de yayınlanacak materyalleri Lehçe göndermek için çok sayıda talep vardı. 1930 yılında Haziran ayında 2 numralı duyurusunda, yabancı yazarların metinlerinin yayınlanması zorunluluğuyla ilgili bir ifade vardı, bu Yazım Komitesinin yanı sıra Polonya Oryantal Topluluğu Yönetim Kurulu'nu memnun etmemekteydi. 30 Nisanda 1930 yılındaki duyuru no 1'e göre eleştiriler ilk önce yayınlanan oryantalist çalışmaları Lehçe olmalı ve yabancı dil yayınlarının incelemeleri sadece yeterli miktarda baskı alanı bulunduğunda basılacaktır şeklindeydi. 2 Temmuz 1930 tarihli Duyurunda, yabancı yazarların metinlerini yayınlama zorunluluğundan bahsedilmiştir, bu da Yayın Komitesi ve Polonya Oryantal Kurumu'nun yönetim kurulunu memnun etmemiştir. Belgeler *Rocznik Orientalistyczny*'nin yayınlanmasının Topluluğun gözbebeği olduğunu kanıtlıyor. Hemen hemen her duyuru ve her rapor, sonraki sayının basım aşamalarından bahsetmekteydi. Ayrıca, fiyat, baskı maliyetleri ve Bakanlık sübvansiyonları hakkında ayrıntılı bilgi edinilebilir.

O zamanlar Lehçe metinlerine, batı dillerindeki özetler eşlik etti, her saynın sonunda basıldı, ayrı sayılar olarak değil. Makaleler, sadece yukarıda belirtilen dillerde değil, aynı zamanda Almanca konuşulan ülkelerin oryantal çalışmaları ile Polonya oryantal çalışmaları arasındaki çok güçlü ilişkilerin sonucu olarak da sıklıkla Almanca dilinde yayınlanmıştır (bu, Prof. T. Kowalski ve diğerleri için geçerlidir). II. sayının başyazısında belirtilen niyetleri takiben, raporlar ve kroniğin bölümleri, savaş öncesi ve savaş sonrası Polonya Polonya'daki oryantal çalışmalarıyla ilgili verimli, derin bir bilgi kaynağıydı ve oldukça ilginçti. Bu dönemlerde *Rocznik Orientalistyczny* sayfalarında yayınlanan raporların yanı sıra, günümüzün *Przegląd Orientalistyczny*'de yayınlananlara benzemektedir. Böylece Polonya Oryantal Topluluğunun meclisleri ile bağlantılı

Polonyalı oryantalistlerin sözleşmeleri de dahil olmak üzere konferans ve kongre raporlarına ulaşabiliriz. Dahası, Polonya Oryantal Topluluğunun tüm faaliyetleri ve Polonya oryantal çalışmaları bu sayede belgelenmiştir.

Savaş sonrası ilk sayının Kroniği (1949 yılında yayınlanan XV. sayı) özellikle acıklıdır. İkinci Dünya Savaşı sırasında Polonya'daki oryantal çalışmaların hem kurumsal kayıpları hem de insani değerleri göz önünde bulundurarak maruz kaldığı tüm kayıpları özetlemektedir (bu, doğal nedenlerden ölen oryantalistlere ya da askeri eylemlerden dolayısından kayıplar). Polonya Oryantal Topluluğu'nun tarihini tartışan yazar (yazarlar), İkinci Dünya Savaşı'nın kopuşu sırsında Polonya'da kalan Polonya Oryantal Topluluğu'nun üyelerinin "*Rocznik Orientalistyczny*'nin on üç sayıyı kütüphanede korumaya özen gösterdiğini" vurgulamaktadır. Polonya oryantal çalışmaları için *RO* 'nun ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösterir. İkinci Dünya Savaşı'nın askeri eylemlerinin sona ermesinden sonra, derginin Kraków'daki Polonya Sanat ve Bilim Akademisi'nin (Polska Akademia Umiejętności) Oryantal Komisyonu tarafından ele alındığı düşünülüyor. Ancak bu gerçekleşmedi ve periyodik yayın hala Polonya Oryantal Topluluğun sorumluluğunda kaldı.

En başından beri *Rocznik Orientalistyczny*, geleneğe bağlı kalabilmek için bugüne kadar sürdürülen çok mütevazi bir çizgide yayınlandı. Nadiren *RO* da resim veya çizim yayınlanmıştır. Ancak başlangıçtan beri mümkün olan tüm oryantal fontlar ve sözde "özel fontlar" kullanılmıştır, ve bu, şimdiye kadar bütün yayımcılar tarafındann takip edilen değişmez kural olmuştur. Şubat 1947 yılının sonunda, Polonyalı Oryantalistlerin düzenlediği bir sözleşme vardı. Polonya Oryantal Topluluğu ve *Rocznik Orientalistyczny* göz önünde bulundurularak Polonya'daki oryantal çalışmaların durumu ve perspektifleri üzerine yapılan tartışma, *RO*'nun yeniden yorumlanmasının gerekliliğine işaret eden Prof. Tadeusz Kowalski tarafından açıldı. Aynı zamanda yukarıda belirtilen konularda bazı sonuçlar çıkardı. Önerilerden biri, "mümkünse makaleleri, özellikle İngilizce, Fransızca ve Latince özel durumlarda olmak üzere yabancı dillerde basmaktı. Böyle bir yayın politikası Polonyalı Doğu Çalışmaları'na büyük ölçüde fayda

sağlayacaktır."[30] Kural, dergi Polonya Oryantal Topluluğu tarafından yönetilene kadar uygulanmadı. *Rocznik Orientalistyczny* nin Polonya Bilimler Akademisi tarafından yayınına başlanan andan itibaren, Polonya dilinde metinleri yayınlamak mutlak bir istisna olmuştur. *Rocznik Orientalistyczny* 1953'te Polonya biliminde varlığının yeni bir dönemine girdi ve o günden beri bugüne kadar öyle hizmet etmiştir.

Bağlantının değişmesi ve Polonya dilinde *Przegląd Orientalistyczny* kurulması ile birlikte, *Rocznik Orientalistyczny*'nin özellikleri de önemli ölçüde değişti. Dergi Polonya oryantal araştırmalarının faaliyetlerini belgelemek için durdu – kroniğin parçası tasfiye edildi. Bu görevler *Przegląd Orientalistyczny* tarafından devralındı. *Rocznik Orientalistyczny* sadece yabancı dilde yayın yapan bilimsel dergidir. Dönemsel yayın, 50'lerin başından beri yalnızca makaleleri ve incelemeleri değişmemiş bir biçimde yayınlamaktadır. Genellikle yılda iki kitapçık halinde yayınlanır. Savaş öncesi döneme benzer şekilde, Polonya oryantal çalışmalarının önde gelen temsilcilerine ayrılmış sayılar vardır. Savaş sonrası dönemde editörler: Marian Lewicki, Ananiasz Zajączkowski, Jan Reychman[31], Stanisław Kałużyński[32], Edward Tryjarski[33] ve Marek M. Dziekan idi.

Yabancı dillerde yayın yapan bir çok Polonya oryantalist dergisinin ortaya çıkmasına rağmen, *Rocznik Orientalistyczny*, Polonya oryantal çalışmalarının istikrarının en önemli sembollerinden biri olup, yayın hayatının iki yüzüncü yılına girmiştir.

2.2.1 Rocznik Orientalistyczny'nin Bibliyografyası

Sayı I, 1 1914-1915, Lviv, 355 s., Editör: Jan Grzegorzewski, Władysław Kotwicz, Jan Rozwadowski, Yayımcı: Andrzej Gawroński.

---

[30] Władysław, Kotwicz, *Rocznik Orientalistyczny*, S XV, Kraków, 1949, s. 454.

[31]Stanisław Kałużyński-Jan Reychman, *Rocznik Orientalistyczny*, S XXXVIII, Varşova, 1976, s. 7–14; Stanisław Kałużyński-Jerzy Tulisow, *Rocznik Orientalistyczny*, S LVIII, Varşova, 2005, s. 9–12.

[32] Magdalena, Kozłowska, *Bibliografia Profesora Stanisława Kałużyńskiego ze wstępem biograficznym / Bibliography of Professor Stanisław Kałużyński with a biographical introduction*, Varşova, 2011.

Sayı I, 2 1916-1918, Lviv, 355 s., Editör: Jan Grzegorzewski, Władysław Kotwicz, Jan Rozwadowski, Yayımcı: Andrzej Gawroński.

Sayı II, 1919-1924, Lviv, 340 s., Editör: Jan Grzegorzewski, Władysław Kotwicz, Jan Rozwadowski, Yayımcı: Andrzej Gawroński.

Sayı III, 1927, Lviv, 346 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı IV, 1928, Lviv, 345 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı V, 1929, Lviv, 256 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı VI, 1929, Lviv, 276 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı VII, 1931, Lviv, 330 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı VIII, 1934, Lviv, 202 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı IX, 1934, Lviv, 199 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı X, 1934, Lviv, 208 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XI, 1936, Lviv, 272 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XII, 1936, Lviv, 246 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XIII, 1938, Lviv, 219 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XIV, 1939, Lviv, 168 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XV, 1949, Kraków, 463 s., Yayımcı: Władysław Kotwicz.

Sayı XVI, 1953, Kraków, 577 s., Editör: Marian Lewicki, Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XVII, 1953, Kraków, 480 s., Editör: Marian Lewicki, Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XVIII, 1954, *Varşova*, 491 s., Editör: Marian Lewicki, Stefan Strelcyn, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

---

[33]Henryk Jankowski- Edward Tryjarski, "Rocznik Orientalistyczny", S LVII,, Varşova, 2005, s. 5–7.

Sayı XIX, 1955, *Varşova*, 201 s., Editör: Marian Lewicki, Stefan Strelcyn, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XX, 1956, *Varşova*, 371 s., Editör: Witold Jabłoński, Marian Lewicki, Stefan Strelcyn, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXI, 1957, *Varşova*, 529 s., Editör: Witold Jabłoński, Marian Lewicki, Stefan Strelcyn, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXII, 1, 1957, *Varşova*, 178 s., Editör: Witold Jabłoński, Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXII, 2, 1958, *Varşova*, 146 s., Editör: Witold Jabłoński, Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIII, 1, 1959, *Varşova*, 121 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIII, 2, 1960, *Varşova*, 164 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIV, 1, 1960, *Varşova*, 140 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIV, 2, 1961, *Varşova*, 193 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXV, 1, 1961, *Varşova*, 158 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXV, 2, 1961, *Varşova*, 144 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVI, 1, 1962, *Varşova*, 142 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVI, 2, 1963, *Varşova*, 165 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVII, 1, 1963, *Varşova*, 133 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVII, 2, 1964, *Varşova*, 168 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVIII, 1, 1964, *Varşova*, 148 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXVIII, 2, 1965, *Varşova*, 168 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIX, 1, 1965, *Varşova*, 123 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXIX, 2, 1966, *Varşova*, 154 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXX, 1, 1966, *Varşova*, 149 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXX, 2, 1967, *Varşova*, 122 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXI, 1, 1968, *Varşova*, 163 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXI, 2, 1968, *Varşova*, 156 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXII, 1, 1968, *Varşova*, 102 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXII, 2, 1969, *Varşova*, 143 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXIII, 1, 1969, *Varşova*, 156 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXIII, 2, 1970, *Varşova*, 172 s., Editör: Janusz Chmielewski, Stefan Strelcyn, Jan Reychman, Eugeniusz Słuszkiewicz, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXIV, 1, 1971, *Varşova*, 144 s., Editör: Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Edward Szymański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXIV, 2, 1971, *Varşova*, 116 s., Editör: Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Edward Szymański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXV, 1, 1972, *Varşova*, 136 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXV, 2, 1973, *Varşova*, 167 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXVI, 1, 1973, *Varşova*, 124 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXVI, 2, 1974, *Varşova*, 166 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXVII, 1, 1974, *Varşova*, 112 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXVII, 2, 1975, *Varşova*, 116 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXVIII, 1976, *Varşova*, 308 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Eugeniusz Słuszkiewicz, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Edward Tryjarski, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı XXXIX, 1, 1977, *Varşova*, 156 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XXXIX, 2, 1977, *Varşova*, 132 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XL, 1, 1978, *Varşova*, 124 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XL, 2, 1979, *Varşova*, 109 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLI, 1, 1979, *Varşova*, 126 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLI, 2, 1980, *Varşova*, 155 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLII, 1, 1981, *Varşova*, 126 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLII, 2, 1982, *Varşova*, 193 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLIII, 1984, *Varşova*, 188 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLIV, 1985, *Varşova*, 119 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLV, 1, 1986, *Varşova*, 143 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLV, 2, 1987, *Varşova*, 96 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVI, 1, 1989, *Varşova*, 151 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVI, 2, 1990, *Varşova*, 191 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVII, 1, 1990, *Varşova*, 158 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVII, 2, 1991, *Varşova*, 159 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVIII, 1, 1993, *Varşova*, 164 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLVIII, 2, 1994, *Varşova*, 168 s., Editör: Janusz Chmielewski, Tomasz Lewicki, Witold Tyloch, Stanisław Kałużyński, Wiesław Kotański, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLIX, 1, 1994, *Varşova*, 161 s., Editör: Mieczysław Künstler, Mariusz M. Dziekan, Stanisław Kałużyński, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı XLIX, 2, 1995, *Varşova*, 230 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı L, 1, 1996, *Varşova*, 158 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı L, 2, 1997, *Varşova*, 262 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LI, 1, 1998, *Varşova*, 190 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LI, 2, 1998, *Varşova*, 139 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LII, 1, 1999, *Varşova*, 135 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LII, 2, 2000, *Varşova*, 123 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Andrzej Zaborski Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LIII, 1, 2001, *Varşova*, 192 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LIII, 2, 2001, *Varşova*, 174 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LIV, 1, 2002, *Varşova*, 190 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LIV, 2, 2002, *Varşova*, 215 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LV, 1, 2003, *Varşova*, 148 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LV, 2, 2003, *Varşova*, 107 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LVI, 1, 2003, *Varşova*, 148 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LVI, 2, 2004, *Varşova*, 144 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LVII, 1, 2004, *Varşova*, 168 s., Editör: Mieczysław Künstler, Stanisław Kałużyński, Maciej Popko, Andrzej Zaborski, Sekreter: Janusz Danecki, Mariusz M. Dziekan, Yayımcı: Edward Tryjarski.

Sayı LVII, 2, 2005, *Varşova*, 172 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Edward Tryjarski, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LVIII, 1, 2005, *Varşova*, 246 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LVIII, 2, 2006, *Varşova*, 246 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LIX, 1, 2006, *Varşova*, 306 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LIX, 2, 2007, *Varşova*, 162 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LX, 1, 2007, *Varşova*, 106 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LX, 2, 2007, *Varşova,* 440 s.**,** Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Mieczysław, Künstler, Maciej Popko, Sekreter: Paulina Lewicka, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXI, 1, 2008, *Varşova*, 144 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXI, 2, 2008, *Varşova*, 168 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXII, 1, 2009, *Varşova*, 266 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXII, 2, 2009, *Varşova*, 147 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIII, 1, 2010, *Varşova*, 283 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIII, 2, 2010, *Varşova*, 176 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIV, 1, 2011, *Varşova*, 214 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIV, 2, 2011, *Varşova*, 138 s., Editör: Edwar Gombár, Henryk Jankowski, Ewa Siwierska, Maciej Popko, Sekreter: Zbigniew Landowski, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXV, 1, 2012, *Varşova*, 258 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXV, 2, 2012, *Varşova*, 166 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVI, 1, 2013, *Varşova*, 174 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVI, 2, 2013, *Varşova*, 156 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVII, 1, 2014, *Varşova*, 300 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVII, 2, 2014, *Varşova*, 168 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVIII, 1, 2015, *Varşova*, 150 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXVIII, 2, 2015, *Varşova*, 292 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIX, 1, 2016, *Varşova*, 178 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXIX, 2, 2016, *Varşova*, 224 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

Sayı LXX, 1, 2017, *Varşova*, 210 s., Editör: Edwar Gombár, Jaakko Hämeen Antilla, Agnieszka Kozyra, Agata Bareja Starzyńska, Lidai Sudyka, Lidia Kasarełło, Gábor Takacs, Sekreter: Marta Woźniak, Yayımcı: Marek M. Dziekan.

2.2.2 Rocznik Orientalistyczny'nin Özel Nüshası

X, 1934, Pamięci o. Michała Boyma TJ, misjonarza, przyrodnika, sinologa i podróżnika w 275-tą rocznicę jego zgonu niniejszy tom poświęcają orjentaliści polscy. XII, 1936, Pamięci Andrzeja Gawrońskiego w dziesiątą rocznicę Jego zgonu w uznaniu niepożytych zasług na polu orjentalistyki niniejszy tom poświęcamy.

XVI, 1953 (1950), Księga dla uczczenia pamięci Władysława Kotwicza (1872–1944) / Mémorial Władysław Kotwicz (1872–1944). XVII, 1953 (1951–1952), Księga dla uczczenia pamięci Tadeusza Kowalskiego (1889–1948) / Mémorial Tadeusz Kowalski (1889–1948).

XXI, 1957, Księga dla uczczenia pamięci Stanisława Schayera (1899–1941) / Mémorial Stanisław Schayer (1899–1941). XXXVIII, 1976, Księga dla uczczenia pamięci Jana Reychmana (1910–1975) / Mémorial Jan Reychman (1910–1975). XL, 1, 1980, Księga dla uczczenia 85 rocznicy urodzin Rudolfa Ranoszka / Anniversary Volume dedicated to Rudolf Ranoszek on His Eighty Fifth Birthday; The Honorary Committee: Jan Braun, Tadeusz Lewicki, Krystyna Łyczkowska, Maciej Popko, Edward Tryjarski, Witold Tyloch.

XLIII, 1984, Księga dla uczczenia 75 rocznicy urodzin Józefa Bielawskiego / Mélanges Józef Bielawski offerts à l'occasion de son 75e anniversaire par ses amis et ses élèves; The Honorary Committee: Andrzej Czapkiewicz, Janusz Danecki, Tadeusz Lewicki, Ewa Machut-Mendecka, Edward Tryjarski.

XLVI, 2, 1990, Księga dla uczczenia 75 rocznicy urodzin Wiesława Kotańskiego / Anniversary Volume dedicated to Wiesław Kotański on His Seventy Fifth Birthday; 16 MAREK M. DZIEKAN The Honorary Committee: Stanisław Kałużyński, Mieczysław J. Künstler, Mikołaj Melanowicz, Krystyna Okazaki, Edward Tryjarski, Jolanta Tubielewicz.

XLVII, 2, 1991, Księga dla uczczenia 75 rocznicy urodzin Janusza Chmielewskiego / Anniversary Volume dedicated to Janusz Chmielewski on His Seventy-Fifth Birthday; The Honorary Committee: Zbigniew Słupski, Edward Tryjarski, Genowefa Zduń, Tadeusz Żbikowski.

XLIX, 2, 1995, Księga dla uczczenia siedemdziesięciolecia Profesora Edwarda Tryjarskiego / A Volume of Studies Dedicated to Professor Edward Tryjarski on His Seventieth Birthday; The Honorary Committee: Janusz Danecki, Aleksander Dubiński, Stanisław Kałużyński, Mieczysław J. Künstler, Tadeusz Majda. L, 2, 1995 (1997), Studia Orientalistyczne poświęcone pamięci Profesora Tadeusza Lewickiego / Orientalia Memoriae Professoris Thaddaeo Lewicki dedicata; The Honorary Committee: Janusz Danecki, Marek M. Dziekan, Władysław B. Kubiak, Edward Szymański.

LVIII, 1, 2005, Opera altaistica professori Stanislao Kałużyński octogenario dicata; The Honorary Committee: Stanisław Godziński, Jerzy Tulisow, Agata Bareja-Starzyńska, Jan Rogala.

LIX, 1, 2006, WLT, YEn, Wälättä Yohanna. Ethiopian Studies in Honour of Joanna Mantel-Niećko on the Occasion of the 50th Year of Her Work at the Institute of Oriental Studies, Warsaw University; Edited by Witold Witakowski and Laura Łykowska.

LX, 2, 2007, Theatrum Mirabiliorum Indiae Orientalis. A Volume to Celebrate the 70th Birthday of Professor Maria Krzysztof Byrski; Editorial Committee: Joanna Jurewicz, Marek Mejor, Monika Nowakowska, Danuta Stasik, Jacek Woźniak.

LXIII, 1, 2010, Altaica et Tibetica. Anniversary Volume dedicated to Stanisław Godziński on His Seventieth Birthday; Edited by: Agata Bareja-Starzyńska, Filip Majkowski, Jan Rogala, Jerzy Tulisow

LXIV, 1, 2011, Sīrat Al-Ǧāḥiẓ. سيرة الجاحظ Volume in Honour of Krystyna Skarżyńska-Bocheńska and Danuta Madeyska; Edited by Marek M. Dziekan, Paulina B. Lewicka, Katarzyna Pachniak.

2.3 Przegląd Orientalistyczny

Przegląd Orientalityczny, Wrocław'da ilk sayısının yayınlandığı 1949 yılından beri kesintisiz yayınlanmıştır. Dipnotta yer alan şu bilgiyi de burada aktarmayı uygun görüyoruz: "Rocznik społeczno – naukowy [Sosyal Bilimler Yıllığı]" (eskiden *Myśl Karaimska* [Karayim Düşünce])[34] verildiğini belirtmek gerekir. Verilen bilgilere göre dergi bir oryantalist editör ekibi tarafından yayınlanmıştır ve bu bilgiyi veren isim Yayımcı: Dr. Ananiasz Zajączkowski,

[34] Marek Marian, Dziekan, "Od Myśli Karaimskiej do Przeglądu Orientalistycznego", *Przegląd Orientalistyczny*, S 1/2(185/186), Varşova, 1998, s. 75–78.

Varşova Üniversitesinde Profesör olarak görev yapmaktaydı. Haziran 1949'da yayına hazır olan dergi 550 adet basılarak yayın hayatına sürülmüş ve bu sayı 'Eğitim Bakanlığının yardımlarıyla çıkarılmıştır.

Başlangıç döneminde *PO*, sosyal-bilimsel bir yıllıktı. Profesyonel oryantalistlerden oluşan bir ekip, Ananiasz Zajączkowski ile işbirliği yaptı. Editörler, Doğu hakkında bilgi edinmeyi amaçlayan bir Polonya oryantalist dergisinin yaratılmasına yönelik ilk adımı attılar. İlk sayının giriş makalesinde, Doğu'ya karşı bu tavrın devam eden romantik tavır eleştirilmesi gibi, Doğu'nun meselelerine yeni bir yaklaşımın göstergeleri vardır. *PO* için Doğu, bir peri masalı bir rüya bölgesi değildir. Program varsayımlarından, *PO'*nun daha sonra editörlük bürosunun niyetinin kültür meselelerine yoğunlaşmak olduğu ortaya çıktı. Bu gerçekten de doğruydu. Örneğin, sosyal, politik, anayasal ya da ekonomik sorunlar gibi konular derginin erişemeyeceği bir alandı. Bu hiç şaşırtıcı değildir çünkü o zamanlar bu alanda uzmanlaşmış araştırmacılar yoktu.

1953 yılına kadarki sonraki üç sayı, da Eğitim Bakanlığı'nın yardımlarıyla Kraków'da yayınlanmıştır; 1. sayı (800 ila 1000 kopya) ve buna benzer kapasiteden daha büyük bir sürüme sahiplerdi (1952'den itibaren dergi 150 sayfa olarak yayınlanmıştır). *Przegląd Orientalityczny*'nin, oryantal çalışmaları yayınlamak için edebi-popüler-bilimsel bir organa sahip olmayan boşluğu doldurması gerekiyordu. *Przegląd Orientalistyczny*, varoluşunun başlangıcından itibaren Polonya Oryantal Topluluğu'nun bir dergisidir. Profesör Ananiasz Zajączkowski, *Przegląd Orientalistyczny*'nin Genel Yayın Yönetmeninin işlevini, Polonya Oryantal Topluluğunun (1949 - 1958) başkanı işleviyle birleştirdi. Özel bir teknik düzeyde yayımlanan *PO*'nun ilk dört sayısı, bir tarihin dışında, yalnızca kültürel meseleleri sundu.[35]

Durum 1953'te değişti. "*Przegląd Oientalistyczny* üç ayda bir yayınlandı ve aynı zamanda Polonya Oryantal Topluluğunun daimi organı haline getirildi."

[35]Danuta Stasik, "Przegląd Orientalistyczny jako czasopismo Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego", *Przegląd Orientalistyczny*, S 1–2(241–242), 2012, Varşova, 2012, s. 11–15.

Polonya Bilimler Akademisi *Rocznik Orientalistyczny*'nin yayınını devraldı. Çalışmaları Jan Reychman tarafından baş editör olarak yönetilen editörler, programın varsayımlarını çok daha net bir şekilde açıkladı. *Przegląd Orientalistyczny* hala Doğu hakkındaki bilginin popülerleşmesine adanmıştı, ama çıkarlarının yayın hedefleri daha geniş bir hal aldı: Tarih, kültür, edebiyat, Doğu uluslarının dilleri - her ikisi de makale ve çeviriler biçimindedir. Editörlerin amacı, tarihçeyi, raporlama bölümünü, bibliyografya ve inceleme çalışmalarını genişletmekti. Geliştirilmiş *PO'*nun amacı, oryantalistler ve Doğu ile ilgilenen herkes arasında bir bağlantı kurmaktı. *PO*'yu üç aylık bir gazeteye dönüştürme girişimi bazı korkular, hatta direniş ve önyargılarla karşılandı. Yıllar sonra, seçilen yönün doğru ve yararlı olduğu ortaya çıktı.

Doğu uluslarının zamanla yavaş yavaş ilerlediği, ancak giderek daha çok yüzyıllı1k bir geri kalmışlıktan, bağımsız bir devlet olma yolunda savaşmaya başladığı bir dönemdi. Asya ve Afrika'daki bazı ülkelere ek olarak, kendi eğitim sistemi, bilim ve çeşitli kültürel kurumları oluşturmaktan hala çok uzaktı. Kendi bağımsız devletlerini kurma sorunları genellikle gündemdeydi. Polonyalı Doğu çalışmalarında, sadece edebiyat veya kültür alanında değil, aynı zamanda yakın tarih, siyaset, sosyal ve ekonomik konularda da, bu ülkelerde neler olup bittiğini incelemek ve araştırmak gerektiğine şaşmamak gerektir. Polonya'nın Doğu'nun yeni ülkeleriyle olan ilişkilerini sürekli genişletmek ve geliştirmek de uluslararası bir faktördü. *PO*'nun makaleleri büyük ölçüde Doğu'da meydana gelen tüm olayların bir yansıması ve aynı zamanda Polonya oryantal çalışmalarında gerçekleşen dönüşümlerdi. Modern Doğu'nun incelenmesi, bilimsel bir metodu ve konuyla ilgili güvenilir bilgiyi ve gerekli tüm geçmişin tecrübeleriyle birleştirmeyi aynı ölçüde gerektirir. Titiz olgusal bilgiye ihtiyaç vardır ve birçok farklı değer kaynağı vardır.

Derginin profili bilimsel konuların popülerleştirilmesine uyarlandı. *PO*, özellikle "Modern Doğu" üzerine vurgu yaparak Doğu'nun sorunları hakkında geniş bilgi verdi. Ve böylece Jan Reychman editor şefi olduğu *PO* 5. sayıdan itibaren, yılda dört kez çıkmaya başladı ve Polskie Wydawnictwo Naukowe

[Polonyalı Bilimsel Yayıncılar PWN] tarafından yayınlandı. Derginin yayın içeriği güncel konularla ilgiliydi.

1950'lerde *PO*'nun hacmi büyüktü - yaklaşık 500 sayfa olan ciltler vardı. Etkileyici olan, her bir sayı için takip eden her bir yıl süresinde ilginç şekilde değişken olan baskı adediydi. Başlangıçta, 400 kopyadan 600 kopyaya çıkmış ve 1955 yılına kadar 1,000'i aştı.

10 yıl sonra (1963), Prof. Jan Reychman yerini 40 yıl süreyle hizmet edecek olan Prof. Stanisław Kałużyński'ye bırakmıştır. Bu 2002 yılana işaret eder. Bu hizmet süresi içinde *PO*'nun yayınlanmış materyallarinin iç düzeni oluşturulmuştur. Derginin yayınına iyi hizmet etmiş ve değişikliklere gerek kalmamıştır.

Makaleler bölümünde genel olarak daha geniş ya da genel sorunları ortaya koyan daha ciddi çalışmalar ve belirli bir kapalı ya da daha kompakt bir bütünü oluşturan materyaller yer almıştır. Derginin profili ile tutarlı olduğu sürece, makalelerin kapsamı ve içeriği konusunda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktaydır. Bunlar ayrıca, Polonya Doğu çalışmalarının tarihçesi veya organizasyonu ile ilgili konular olabilir.

Yukarıdakilere benzer bir bölüm, daha ciddi araştırmalar içeren "Materyaller ve Raporlar" bölümü idi, ancak bunlar daha özel problemlerdi ve daha küçük bir grup okuyucunun ilgisini çekiyordu. Sık sık dilbilimi, filoloji, sanat malzemeleri vb. Ayrıca daha küçük işler, katkılar ve elbette çeşitli raporlar vardı. Her iki bölüm edebi esere bölünmüştür. Daha kısa öyküler, daha büyük eserler, tiyatro oyunları ve şiir seçimleri yayınladılar. Temel durum, bir Doğu dilinden doğrudan çeviri oldu. Yayım yeri, *PO*'yu diğer Polonyalı dergilerinden temel olarak farklılaştıran dolaylı çeviriler yayınlamadı.

Bir başka önemli bölüm "Yorumlar" idi. Editörlerin niyeti mümkünse Doğu ile ilgili tüm Polonya yayınlarını tartışmaktı. Ancak, tamamen teknik nedenler bu konuda engel teşkil ediyordu. *PO*'nun daha büyük bir bibliyografik incelemeye dönüştürülmesi, diğer bölümlerin maliyetiyle yapılmalı ve en iyi

çözüm bulunmalıydı. Editörler, incelemeleri için dergiyi sınırlamak zorunda kaldılar. Bibliyografik notlar, Doğu hakkında materyaller yayınlayan Polonyalı dergilerin içeriği hakkında bilgi verdi.

Derginin son bölümü "Kronik" idi. Polonyalı oryantalistiklerin hayatındaki tüm önemli olayları kapsadı, Doğu ile ilgili kültürel olaylardan haberdar etti ve Doğu ülkeleriyle politik ve ekonomik yaşamın tüm alanlarında Polonya ile ilgili günlük bilgilerin kronolojik bir özetini verdi.[36]

PO'nun ilk döneminde neredeyse sadece kültürel konular sunuldu. Yaygın olarak anılan kültürel sorunlar dergide önemli bir yer tutmaya devam etti, ancak sosyo-ekonomik ve politik konulara ayrılan materyallerin payı da genişledi. Doğu halklarının eski kültürel mirasının sorunlarının yazılarıyla bir sürü sayfa işgal edildi. *Przegląd Orientalistyczny*, Polonya'da bu sorunları popüler, ama güvenilir ve profesyonel bir şekilde bilgilendiren tek dergiydi. Doğu'nun eski kültürlerinin büyük başarılarının bir hatırlatıcısı, modern yaşam, sosyal ve kültürel örgütler, politik kurumlar üzerindeki etkisini gösteriyordu - o zamanlar Doğu ülkelerinin gerçekliğini oluşturan her şey.

1970'lerde, *PO* yazarlarının çoğunluğunu Varşova çevresinden sağladılar, ancak bunlar sadece Varşova Üniversitesi'nde Doğu Çalışmaları Enstitüsü'nün çalışanları değildi. Ancak, Polonya'daki her ciddi bilimsel ve kültürel merkezden temsilciler materyallerini *PO*'ya gönderdiler.

Przegląd Orientalistyczny, özellikle genç çalışanlar olmak üzere oryantalistler için bir atölye dergisi olarak görev yaptı. Zaman zaman, en seçkin yüksek lisans tezi kısaltılmış bir versiyonda veya bölümler şeklinde yayınlandı. Bugünün Polonya oryantalistlerinin çoğu, bilimde yerleşik bu alanda söz sahibi olan bilim insanları, ilk olarak yayınlarını *PO*'da yayınladı.

En zor editörlük sorunu, tek tek oryantal ülkelerin sorunlarının eşit temsiliydi. Hiçbir oryantalist, bu ülkenin ya da ilgi alanlarının ana konusu olan

[36] Stanisław Kałużyński, ‘‘Jubileusz Przeglądu Orientalistycznego’’, *Przegląd Orientalistyczny*, S 4(100), 1976, s. 327–333.

kültürel çevrenin bile tüm meselelerinde uzman değildi. *PO*'nun bir Polonyalı dergi olduğunu varsayarsak, Polonya oryantalist ortamında yapılan bir dizi ilgi ve çalışmaya dayanıyordu. Bu çevreyle ilgili mesele, esas olarak Polonya koşullarında özellikle önemli olan sorunlara dikkat çekmek oldu. Oryantalist ortam, çeşitli Oryantalist yönelimlere karşılık gelen belirli uzmanlıklara odaklanmış bir gruplaşmaya doğru gitti. Bu gruplardan bazıları daha aktif ve diğerleri daha pasifti. Tamamen temsil edilmeyen ülkeler ve oryantal kültürler de vardı.

Yayınlanan nispeten az sayıda yayın materyali vardı, ancak editörler bu davada ılımlılığın olduğuna işaret ediyordu. Her iyi oryantalist uzmanlaştığı ülkenin dilini bilmek zorundaydı ve çoğunlukla çalışmalarını kolaylaştıracak bir araçtı. Oryantalistlerin küçük bir kısmı, dilleri bir araştırma konusu olarak ele aldı. Dilsel temaların seçimi sadece dilbilim alanındaki uzmanlara yönelik olmak zorundaydı. Bunlar, terminoloji, belirli bir ülkede (özellikle sosyo-kültürel durum veya kültürel politika üzerinde bir etkisi olsaydı) dil ilişkileri, yapısal olarak farklı dillerin ilginç örnekleri ve benzerleri idi. Özel konular için kesinlikle bilimsel dergilerde bir yer vardı. Çeviriler konusu oldukça büyük bir oryantalist grubu tarafından ele alındı. Sunulan eserlerin kalitesi de gerçeklerden etkilendi. Bütün Doğu edebiyatları daha yüksek bir sanatsal düzeye ulaşmamış, üstelik gerileme de vardı. Birkaç durumda, oryantal edebiyat ve iyi tercümanlar alanında olağanüstü uzmanlar vardı. Herkes çağdaş edebiyatta da yer almıyordu. Coğrafi ve tarihsel anlamda en dürüst olan çevirileri sunmak için girişimlerde bulunuldu. Daha fazla sanatsal eser vardı, fakat bu, edebiyatın gerçek durumunu yansıtıyordu ve bazen bu tür işler, örneğin bilişsel lanlar gibi başka niteliklere sahipti.

Przegląd'ın grafik düzeni açıklayıcı materyal ile zenginleştirilmiştir. Resimli olanlar, örneğin, belirli nedenlerden dolayı belirtildiği metinlerdir. Kural olarak, resimli öğeler edebi eserlerin çevirileriydi.

1981'e kadar, *PO* yılda dört sayı olarak düzenli bir şekilde çıktı ve sayı başına yaklaşık 400 sayfa oldu. 1982'den bu yana, finansal nedenlerden dolayı, büyük miktarda dağıtım ile uzun süreli huzursuzluk başlamış ve *PO*'nun yayın

sıklığını sürdürmüştür. *Przegląd Orientalistyczny* tarihinde bir başka sorunlu yıl, 1992 yılında, Polskie Wydawnictwo Naukowe [Polonyalı Bilimsel Yayıncılar PWN] tarafından yapılan anlaşmayı sona erdirdikten sonra, derginin 1991 yılında kurulan Bilimsel Araştırma Komitesi'nin verdiği hibe sayesinde Polonya Oryantal Topluluğu'nun yayınevi altında görünmeye başladığı 1992 idi. O zamandan bu yana - 1992'deki ilk dörtlü sayıdan itibaren, yılda iki kez 144 sayfalık bir cilit olmak üzere, derginin yılda iki kez bir sayı olmak üzere düzenli olarak yayınlanmakta ve her sayı yaklaşık 300 sayfadan oluşmaktadır.

1990'lı yıllarda *PO* önemli ölçüde, tüm Polonya oryantal merkezlerinden daha eski ve daha genç bir araştırmacının çalışmalarını ve diğer beşeri ve sosyal bilimleri temsil eden temsilcileri yayınlayarak, Asya ve Afrikadaki tek Lehçe dilini günümüze taşımıştır. Doğu ile Polonya ya da Polonya ile Doğu bilimleri ile ilgili araştırma yapan bilimler.

Önemle, *PO'*nun sütunlarına erişim, hiçbir şekilde Polonya Oryantal Topluluğu üyeliğinin bariyeri ile sınırlandırılmamaktadır - esas değerleri nedeniyle yayınlanmak üzere kabul edilen metinler, büyük ölçüde, topluluğa ait olmayan yazarlar tarafından yayınlanmıştır. Son yirmi yıl içinde *PO*'nun sayfalarında yayınlanmış yüzlerce yazarın isminin yanı sıra konunun alanı, derginin editörlük bürosunun azami açılışı alanında çeşitli araştırmalar üzerine yapılan metinlere açıkça yer verildi. Bunlar oryantalist konulardır.

Bununla birlikte, bu yıllar, bilimin finansman sisteminde çok önemli değişikliklerin zamanıydı, birimlerin ve bilimsel periyodiklerin değerlendirilmesi için yeni sistemlerin getirilmesi ve bilimin parametrelendirilmesinde ilerleme kaydedildi. 2008'den beri *PO*, İngilizce, Polonya, Çek, Macar ve Slovak olmak üzere dört bilim akademisinin ortaklaşa hazırladığı "Orta Avrupa Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler Dergisi" yayınlanan makaleleri özetlemektedir. Buna ek olarak, 2007 yılında *PO*, ulusal dergiler (NAT) kategorisinde İnsanlık için Avrupa Referans Endeksi (ERIH) listelerinde yer almıştır.

Bilimsel bir profile sahip bir dergi, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Bilim ve Yüksek Öğretim Bakanlığı] (2005'ten beri) tarafından finans

edilen 260'dan fazla sayı ile, çoğunlukla olarak oryantal çalışmalar, derlemeler, bilimsel araştırmalar ve bu araştırmalarla ilgili güncel araştırma sonuçlarını sunan makaleler, kültürel tarihler ve oryantal çeviriler edebi eserler yayınlanmaktadır. Doğu ile ilgili bilginin yayılması ve Polonya oryantalizminin kazanımlarının desteklenmesi olan PTO'nun yasal görevlerinden birini uygular. *PO*'nun editöryal komitesi (vurgulanması gereken - pro publico bono) şunları içeriyor: Iwona Kordzińska-Nowak, Jacek Woźniak, Iwona Kraska-Szlenk, Paulina Lewicka, Małgorzata Religa, Magdalena Rodziewicz, Danuta Stasik, Janusz Danecki, Agata Bareja-Starzyńska. Daha önce de belirttiğimiz gibi, 1993'ten beri mali nedenlerden dolayı, *PO* - üç aylık dönemler, yılda iki kez ikiye katlanarak fiili olarak takip edilebilmektedir.

İncelemenin yıllık döngüsünde, genellikle yüzlerce farklı yazar katılmaktadır. *Przegląd Orientalistyczny*, Doğu'nun sorunları hakkında güvenilir bilgiye sahip ve bu bilgiyi daha geniş bir okuyucu grubuyla paylaşmak isteyen herkese açık bir dergi. Matbaa materyallerinin yeterliliğinin tek ölçütü, bilimsel değeridir. Hiçbir değişiklik veya diğer ikinci el işler yazdırılmaz. Her yayın, yazarın orijinal düşüncelerini içermelidir.

Yabancı yazarlar ayrı bir konudur. Dergi yabancı yazarların eserlerini basmaktan kaçınmaz, ancak bu tür bir işbirliğini genişletemez, çünkü *Przegląd Orientalistyczny*'nin görevi öncelikle Polonya Doğu çalışmalarının başarılarının yaygınlaştırılmasıdır.

Przegląd Orientalistyczny hala Polonyalı Oryantalist Toplumun organı ve sadece Polonya'da düzenlenen Doğu ile ilgili tek Polonyalı popüler bilim dergisidir. Öncelikle, bağımsız Polonya devletinin eşiğinde, böyle bir organın *Rocznik Orientalistyczny* olması gerekiyordu. Zamanla Polonya Oryantal Çalışmaları'nın başarılarını dünyaya sunma ihtiyacı, *Rocznik Orientalistyczny*'nin yazı işleri müdürlüğünü öncelikli olarak yabancı dillere verilmiş bir yayınevine dönüştürmeye zorladı. *PO*'nun editörlere uyguladığı program varsayımları, Polonya'yı Doğu ülkelerine bağlayan her şeyin sayfalarında dikkate alınması

gereken ciddi bir yükümlülüktü. *Przegląd Orientalistyczny*'de, Polonya ile Doğu arasında hem tarihsel hem de çağdaş ilişkiler için bir yer edinmiştir.

2.3.1 Przegląd Orientalistyczny'nin Bibliyografyası

Sayı 1(1), 1948, Wrocław, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı 2(2), 1949, Kraków, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı 3(3), 1950, Wrocław, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı 4(4), 1952, Wrocław, Yayımcı: Ananiasz Zajączkowski.

Sayı 1(5), 1953, Varşova, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(6), 1953, Varşova, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(7), 1953, Varşova, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(8), 1953, Varşova, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(9), 1954, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(10), 1954, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(11), 1954, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(12), 1954, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(13), 1955, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(14), 1955, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(15), 1955, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(16), 1955, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Barbara Majewska, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(17), 1956, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(18), 1956, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(19), 1956, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(20), 1956, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Aleksy Dębnicki, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(21), 1957, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Teresa Lechowska-Trukan, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(22), 1957, Varşova, Editör:Tadeusz Andrzejewski, Teresa Lechowska-Trukan, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(23), 1957, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(24), 1957, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(25), 1958, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(26), 1958, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(27), 1958, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(28), 1958, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(29), 1959, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(30), 1959, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(31), 1959, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(32), 1959, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Krystyna Łyczkowska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(33), 1960, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(34), 1960, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(35), 1960, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(36), 1960, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(37), 1961, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(38), 1961, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(39), 1961, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(40), 1961, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(41), 1962, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 2(42), 1962, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 3(43), 1962, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 4(44), 1962, Varşova, Editör: Andrzej Czapkiewicz, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Jan Reychman.

Sayı 1(45), 1963, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(46), 1963, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(47), 1963, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(48), 1963, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(49), 1964, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(50), 1964, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(51), 1964, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan,

Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(52), 1964, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(53), 1965, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(54), 1965, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(55), 1965, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(56), 1965, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(57), 1966, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(58), 1966, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan,

Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(59), 1966, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(60), 1966, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Tadeusz Żbikowski, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(61), 1967, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Roman Sławiński, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(62), 1967, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Roman Sławiński, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(63), 1967, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Roman Sławiński, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(64), 1967, Varşova, Editör: Krystyna Łyczkowska, Franciszek Kmietowicz, Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Teresa Lechowska-Trukan, Roman Sławiński, Barbara Majewska, Witold Tyloch, Sekreter: Krystyna Wysoklińska-Milczarek, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(65), 1968, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Krystyna Łyczkowska, Barbara Majewska, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(66), 1968, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Krystyna Łyczkowska, Barbara Majewska, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(67), 1968, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Krystyna Łyczkowska, Barbara Majewska, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(68), 1968, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Krystyna Łyczkowska, Barbara Majewska, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(69), 1969, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(70), 1969, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(71), 1969, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(72), 1969, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Roman Sławiński, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(73), 1970, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Mikołaj Melanowicz, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(74), 1970, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Mikołaj Melanowicz, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(75), 1970, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Mikołaj Melanowicz, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(76), 1970, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Edward Szymański, Mikołaj Melanowicz, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(77), 1971, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(78), 1971, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(79), 1971, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(80), 1971, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(81), 1972, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(82), 1972, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(83), 1972, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(84), 1972, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(85), 1973, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(86), 1973, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(87), 1973, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(88), 1973, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(89), 1974, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(90), 1974, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(91), 1974, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(92), 1974, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(93), 1975, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(94), 1975, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(95), 1975, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(96), 1975, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(97), 1976, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(98), 1976, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(99), 1976, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(100), 1976, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Maciej Popko, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(101), 1977, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(102), 1977, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(103), 1977, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(104), 1977, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(105), 1978, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(106), 1978, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(107), 1978, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(108), 1978, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(109), 1979, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(110), 1979, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(111), 1979, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(112), 1979, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(113), 1980, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(114), 1980, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(115), 1980, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(116), 1980, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(117), 1981, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(118), 1981, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(119), 1981, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(120), 1981, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(121/122),, 1982, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(123/124), 1982, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/4(125/128), 1983, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/4(129/132), 1984, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/4(133/136), 1985, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(137/138), 1986, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/(139/140), 1986, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(141), 1987, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(142), 1987, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(143), 1987, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(144), 1987, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1(145), 1988, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 2(146), 1988, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3(147), 1988, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 4(148), 1988, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(149/150), 1989, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(151/152), 1989, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(153/154), 1990, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(155/156), 1990, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/4(157/160), 1991, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Tadeusz Żbikowski, Witold Tyloch, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/4(161/164), 1992, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(165/166), 1993, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(167/168), 1993, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(169/170), 1994, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(171/172), 1994, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(173/174), 1995, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(175/176), 1995, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(177/178), 1996, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(179/180), 1996, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(181/182), 1997, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński..

Sayı 3/4(183/184), 1997, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(185/186), 1998, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(187/188), 1998, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(189/190), 1999, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(190/191), 1999, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(192/193), 2000, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(194/195), 2000, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(196/197), 2001, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(198/199), 2001, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(200/201), 2002, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Danuta Stasik,Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 3/4(202/203), 2002, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Stanisław Kałużyński.

Sayı 1/2(204/205), 2003, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzat Religa, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(206/207), 2003, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(208/209), 2004, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(210/211), 2004, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(212/213), 2005, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(214/215), 2005, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Barbara Michalak- Pikulska, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Sekreter: Janusz Danecki, Paulina Lewicka, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(216/217), 2006, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(218/219), 2006, Varşova, Editör: Małgorzata Łabędzka-Koecherowa, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Stanisław Kałużyński, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(220/221), 2007, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(222/223), 2007, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(224/225), 2008, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(226/227), 2008, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(228,229), 2009, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(230/231), 2009, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(232/233), 2010, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(234/235), 2010, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(236/237), 2011, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(238/239), 2011, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(241/242), 2012, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(243/244), 2012, Varşova, Editör: Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(245/246), 2013, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(247/248), 2013, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(249/250), 2014, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(251/252), 2014, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 1/2(253/254), 2015, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Danuta Stasik.

Sayı 3/4(255/256), 2015, Varşova, Editör: Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Agata Bareja-Starzyńska.

Sayı 1/2(257/258), 2016, Varşova, Editör: Iwona Kordzińska-Nowak, Jacek Woźniak, Iwona Kraska-Szlenk, Mikołaj Melanowicz, Romuald Huszcza, Agata Bareja-Starzyńska, Małgorzata Religa, Paulina Lewicka, Jacek Woźniak, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Agata Bareja-Starzyńska

Sayı 3/4(259/260), 2016, Varşova, Editör: Iwona Kordzińska-Nowak, Jacek Woźniak, Iwona Kraska-Szlenk, Paulina Lewicka, Małgorzata Religa, Magdalena Rodziewicz, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı: Agata Bareja-Starzyńska.

Sayı 1/2(261/262), 2017, Varşova, Editör: Iwona Kordzińska-Nowak, Jacek Woźniak, Iwona Kraska-Szlenk, Paulina Lewicka, Małgorzata Religa, Magdalena Rodziewicz, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı:Agata Bareja-Starzyńska.

Sayı 3/4(263/264), 2017, Varşova, Editör: Iwona Kordzińska-Nowak, Jacek Woźniak, Iwona Kraska-Szlenk, Paulina Lewicka, Małgorzata Religa, Magdalena Rodziewicz, Danuta Stasik, Sekreter: Janusz Danecki, Yayımcı:Agata Bareja-Starzyńska.

2.4 Studia Turcologica Cracoviensia

Prof. Stanisław Stachowski, 1995 yılında *Studia Turcologica Cracoviensia* adlı türkoloji dergisini çıkarmaya başlamıştır. Halen derginin editörlüğünü yapmaktadır. Bugüne kadar derginin on beş cildi çıkarılmıştır, bunların dokuzu monografi, ikisi Türkoloji alanında çeşitli konuları ele alan makalelerden ibaret ciltlerdir. Studia Turkologica Cracoviensia'nın beşinci ve onuncu ciltleri çok özeldir. Derginin 5. cildinde Prof. Tadeusz Kowalski'nin biyografiası yer almaktadır, onuncu, 445 sayfalık ve toplam olarak 48 makale kapsayan cildi ise 2005 yılında kutlanan Prof. Stanisław Stachowski'nin doğum günü armağanıdır. *Studia Turcologica Cracoviensia* dergisi olarak yayımlanmış monografiler ise, genel olarak Krakov Yagiellon Üniversitesi dilcileri, aralarında Prof. Stanisław Stachowski, Prof. Marek Stachowski, Prof. Ewa-Siemieniec Gołaś, Dr. Kamil Stachowski, Dr. Michał Nemeth ve Dr. Marzanna Pomorska tarafından yazılmış olan çalışmalardır. STC'nin 4 sayılı cildi ise Fu-yü Kırgızcasını araştıran Alman türkolog Gundula Salk ve Türk türkolog Mehmet Turdu'nun ortak çalışmasıdır.

Studia Turcologica Cracoviensia, 1995 yılında Krakow'daki Jagiellonian Üniversitesi'nde Stanisław Stachowski tarafından kurulan uluslararası türkoloji ile ilgili süreli yayın. Studia Turcologica Cracoviensia yıllık döngüde görünür. Yazıların bir kısmı Kraków'dan makalelerden, bazıları ise Oryantalist makalelerden, bazıları ise kitap monograflarından oluşmaktadır. STC tüm Türk filolojisine ayrılmıştır, bu nedenle hem Osmanlı dönemi ile ilgili hem de Orta Asya ve Sibirya gibi hem dilbilim hem de edebi çalışmaları yayınlamaktadırlar. Şu anki Genel Yayın Yönetmeni Stanisław Stachowski'dir.

Stanisław Stachowski 21 Ekim 1930'da doğdu. Polonyalı bir Slavist, Türkolog, dilbilimci, lexis araştırmacısı, sözlükbilimcidir.

1951'de Krakow'daki Jagiellonian Üniversitesi'nde Slav çalışmalarım başlatmıştır. Osmanlı dilinin Balkanlar'daki Slav dilleri üzerindeki etkisi ile

ilgilenmeye başlamış ve Türkoloji derslerine katılmaya başlamıştır. 1956'da savunduğu yüksek lisans tezi de yayınlanmıştır. Mezun olduktan sonra Jagiellonian Üniversitesi Slav Felsefe Enstitüsü'nde çalışmaya başladı. 1967'de doktor olmuştur. Doktora savunmasına katıldıklarında kitabında çoktan üç monograf vardı ve doktora tezi onun dördüncü kitabıydı. 1973'te yayınlanan habilitasyon tezi sadece Slav çalışmaları değil, Slav-Türk ilişkileri ile de ilgilidir. Bir yıl sonra, Stachowski Jagiellonian Üniversitesi'nde Doğu Filoloji Enstitüsü'nün Türkoloji Bölümünde aynı zamanda doçentliğe aday gösterilmiştir. 1983'te doçent unvanını ve 1992'de profesör unvanını almıştır. Stachowski, birkaç PAN [Polonya Bilim Akademisi] bilimsel komisyonunun ve 1990'dan beri Hamburg'da bulunan prestijli Societas Uralo-Altaica'nın bir üyesidir. Uzun yıllar boyunca *Folia Orientalia* ve *Prace Językoznawcze: Zeszyty Naukowe UJ*'un yazı işleri müdürlüğünü. 1995'te *Studia Turcologica Cracoviensia*'yı yayınlayan uluslararası Türkolog serisini kurmuştur. Jagiellonian Üniversitesi'nde iki kez ve bir kez (1991-1994) Doğu Filoloji Enstitüsü direktör yardımcısı olarak çalışmıştır. 1989'da, daha sonra 1991'e kadar yöneldiği Jagiellonian Üniversitesi'nde Macar Filolojisi Kürsüsü'nü kurmuştur.

Türkoloji ve Slav çalışmaları öğrencileri için sınıflara ek olarak, Polonya filolojisi, Romanya filolojisi ve içsel bilimler alanında da tarihsel ve karşılaştırmalı dilbilim dersleri vermiştir.

2.4.1 Studia Turcologica Cracoviensia 1

Jan Ciopinski: Emotion and its Measure in Ottoman Poetry [Osmanlı Şiirinde Duygu ve Duygunun Ölçüsü], 9 s.

Henryk Jankowski: Sala in Crimean Habitation Places [Kırım Habitasyon Yerlerinde Sala], 15 s.

Barbara Podolak: Der Transkriptionstext von Michal Ignacy Wieczorkowski "Breve compendium fidei Catholicae Turcico textu..." (1721) [Michał Ignacy

Wieczorkowski tarafından yazılmış transkripsiyon metni "Türkçede Katolik inancının kısa bir metni ...” (1721)], 23 s.

Marzanna Pomorska: New-Persian Loanwords in Anatolian-Turkish Dialects(1) [Anadolu-Türk Lehçelerinde Yeni-İranca’dan alınan kelimeler (1)], 91 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Turkish Words in Smith's "Epistolae Quatuor" (1674) [Smith'in " Dört Mektup"un daki Türkçe Kelimeler (1674)], 125 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: The Suffix -ici as one of the most Productive Formatives in the 17th Century Turkish Language [17. Yüzyıl Türk Dilinin En Üretken Biçimlerinden biri olarak Eki –ici], 151 s.

Marek Stachowski: Suffix- und Wortstammtypen im Jakutischen [Yakut dilinde Ek ve kelime kökü çeşitleri], 163 s.

Marek Stachowski: The Increasing of the Number of Syllables and the Chronology of Anaptyxis and Prosthesis in West European Loanwords of Ottoman-Turkish [Batı Osmanlı Türkçesinde Avrupalı Dillerden Alınmış Kelimelerin Hecelerin Sayılarının Artırılması ve Ses Üretimsel Kronolojisi ve Protezi], 175 s.

Stanislaw Stachowski: Studien zur türkischen Wortgeschichte (1) [Türk sözcük tarihi üzerine çalışmalar (1)], 185 s.

2.4.2 Studia Turcologica Cracoviensia 2

Stanisław Stachowski: Historisches Wörterbuch Der Bildungen Auf –cı /–ıcı im Osmanisch - Türkischen

Einleitung [Tanıtım], 7 s.

Quellenverzeichnis [Kaynak Dizini], 9 s.

Abkürzungen [Kısaltmalar], 15 s.

Wörterbuch [Sözlük], 17 s.

Schlußbemerkungen [Sonuçlandırılması Sözler], 185 s.

2.4.3. Studia Turcologica Cracoviensia 3

Ewa Siemieniec-Gołaś: The Formation Of Substantives In XVIIth Century Ottoman-Turkish [17. yüzyıl Osmanlı Türkçesinde İsim Yapım Ekleri]

Introduction [Tanıtım], 7 s.

Sources and their characterization [Kaynaklar ve nitelemesi], 11 s.
Abbreviations [Kısaltmalar], 15 s.
I. Formative analysis [Biçimsel analiz], 19 s.
Suffix *-ak* [Sonek –ak], 19 s.
Suffix *-an* [Sonek –an], 22 s.
Suffix *-cak* [Sonek –cak], 22 s.
Suffix *-cı* [Sonek –cı], 24 s.
Suffix *-cık* [Sonek –cık], 48 s.
Suffix *-cıl* [Sonek –cıl], 59 s.
Suffix *-ç* [Sonek –ç], 60 s.
Suffix *-daş* [Sonek –daş], 61 s.
Suffix *-dı* [Sonek –dı], 62 s.
Suffix *-ga* [Sonek –ga] 63 s.
Suffix *-gan* [Sonek–gan], 64 s.
Suffix *-gı* [Sonek –gı], 64 s.
Suffix *-gıç* [Sonek –gıç], 65 s.
Suffix *-gın* [Sonek –gın], 66 s.
Suffix *-ı* [Sonek –ı], 67 s.
Suffix *-ıcı* [Sonek –ıcı], 68 s.
Suffix *-(ı)k* [Sonek – (ı)k], 80 s.
Suffix *-ım* [Sonek –ım] 82 s.

Suffix *-(ı)ndı* [Sonek –(ı)ndı], 84 s.
Suffix *-ıs* [Sonek –ıs], 84 s.
Suffix *-lık* [Sonek –lık], 91 s.
Suffix *-ma* [Sonek –ma], 166 s.
Suffix *-maç* [Sonek –maç], 170 s.
Suffix *-mak* [Sonek –mak], 170 s.
Suffix *-mış* [Sonek –mış], 171 s.
Suffix *-sak* [Sonek –sak], 171 s.
II. Semantic classification [Anlamsal sınıflandırma], 173 s.
III. Phonetic characterization of suffixes [Soneklerin fonetik nitelemesi], 179 s.
IV. Chronological strata [Kronolojik tabakalar], 185 s.
Conclusion [Sonuç], 201 s.
Bibliography [Kaynakça], 203 s.
Index of the analysed derivatives [Analiz edilen türevlerin indeksi], 207 s.

2.4.4 Studia Turcologica Cracoviensia 4

Gundula Salk, Mambet Turdu: The Fu-Yu Gïrgïz According To The Present-Day Situation And The Legendary Past

Introduction [Tanıtım], 11 s.

Studies On The Fu-Yu Gïrgïz [Fu-Yu Kırgızcası Üzerine Araştırmalar], 15 s.

Demographic Peculiarities And Trends [Demografik Özellikler ve Eğilimler], 21 s.

The Role Of Ethnic Associations [Etnik Derneklerin Rolü], 32 s.

Documentation And Trends [Belgeler ve Eğilimler], 37 s.

Language And Indigenous Memory [Dil ve Yerel Hafıza], 49 s.

Oral History As Indigenous Documentation [Yerel Belge Olarak Sözlü Tarih], 53 s.

On The History Of The Fu-Yu Gïrgïz [Fu-Yu Kırgızların Tarihi], 67 s.

The Gïrgïz In Manchuria According To The Recent Memory [Yeni Tarihli Mançurya'daki Kırgızlar], 91 s.

Epilogue [Son Söz], 101 s.

Bibliography [Kaynakça], 107 s.

Index Of Geographic Names [Coğrafi İsimler Dizini], 111 s.

Index Of Ethnic Designations [Yerel Atasözü Endeksi], 113 s.

Subject Index [Konu Dizini], 115 s.

2.4.5 Studia Turcologica Cracoviensia 5

Language And Culture Of Turkic Peoples [Türk Halklarının Dil ve Kültürü]

Ewa Siemieniec Gołaś: Tadeusz Kowalski (1889 – 1948), 9 s.

Ewa Dziurzyńska: Der Nachlaß von Tadeusz Kowalski [Tadeusz Kowalski'nin Mirası], 13 s.

Тамара Байрашаукайте: Политичэская Культура Литовских Татар В XIX Веке [19. Yüzyılda Litvanya Tatarlarının Siyasi Kültürü], 21 s.

Árpád Berta: On the Turkic Background of The Hungarian Word csalán 'nettle'/ 'stinging nettle' [Macarca csalán 'ısırgan otu' Kelimesi'nin Türkçe Kökeni hakkında], 33 s.

Uwe Bläsing: Armeno-Turcica: Etymologische Untersuchungen anhand von Materialien Aus Dem Hemşingebiet [Armeno-Turcica: Hemşingebiet'ten Malzemelere Dayalı Etimoloji Araştırmaları], 41 s.

Danuta Chmielowska: Jan Łepkowski – Homme d'action, Président de la colonie polonaise en Turquie, 65 s.

Jan Ciopińsk: About Nesîmî Once More [Nesîmî Hakkında Bir Kez Daha], 73 s.

Éva Ágnes Csató: Should Karaim Be 'Purer' than Other European Languages [Karayim, Diğer Avrupa Dilleri'nden "Daha Saf" Olmalı], 81 s.

Elif Dilmaç: Etinge Briefe Rahmeti Arats an Tadeusz Kowalski, 91 .

Gerhard Doerfer: The Suffix of The Third Person Plural of the Verb in Khorasan Turkic [Horasan Türkçesinde 3. Çokluk Şahıs Ekinin Fiile Eklenişi], 111 s.

Юрий Гордъеев: Татары в Белоруссии [Belarus Tatarları], 119 s.

Евгений Хелимский: Тюркские лексические раритеты в маторском языке [Mator Dilindeki Sözlüksel Nadirlikler], 125 s.

Henryk Jankowski: On Polish Tatar Names *Mucha* and *Muchohon* [Polonya Tatar İsimlerinde *Mucha* ve *Muchohon*], 135 s.

Zuhal Kargi Ölmez: Oirot Etymologies [Oryat Etimolojileri], 141 s.

Mehmet Ölmez: Potanin's Yellow Uigur Material And Its Importance Today [Potanin'in Sarı Uygur Maddesi ve Bugünlerdeki Önemi], 149 s.

M. Gürkan Önal: Einige Verzeiler Aus Urfa, gesammelt von Tadeusz Kowalski, s. 185 s.

Marzanna Pomorska: New-Persian Loanwords in Anatolian Dialects (2) [Anadolu-Türk Lehçelerinde Yeni-İranca'dan Alıntı Kelimeler (2)], 193 s.

Maria Račeva: Zur historisch-etymologischen Untersuchung der türkischen Farbbezeichnung *mor* [Türkçe renk adı *mor'*un Tarihi-Etimolojik İncelemesi], 209 s.

Gundula Salk: Die kyrgyzische Gesellschaft und orale Traditionen [Kırgız Toplumu Ve Sözlü Gelenekler], 217 s.

Wolfgang E. Scharlipp: Karamanisch und Türkisch [Karamanca ve Türkçe], 231 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Unknown Italian-Turkisch Vocabulary [Bilinmeyen İtalyanca-Türkçe Kelime Hazinesi], 231 s.

Marek Stachowski: Studien zum baraba-tatarischen Konsonantismus [Baraba-Tartar Ünsüzler Üzerine Çalışmalar], 237 s.

Stanisław Stachowski: Zum Wortschatz der türkischen Mundarten Mazedoniens [Makedonya Türk Lehçelerinin Kelime Bilgisi], 245 s.

Stanisław Stachowski: Studien zum baraba-tatarischen Konsonantismus [Baraba-Tartar Ünsüzler Üzerine Çalışmalar], 255 s.

Talat Tekin: On Middle Turkic budun/ bu<u>d</u>un ‘null, annihilated’ [Orta Türkçe budun / bu<u>d</u>un 'yok, yokol-, yok edil-', 263 s.

Edward Tryjarski: Restoration of Oriental Studies in Poland after the World War II as Reflected in Five Letters by Tadeusz Kowalski [Tadeusz Kowalski'nin Beş Mektupta ifade ettiği gibi İkinci Dünya Savaşı'ndan Sonra Polonya'da Doğu Çalışmaları Restorasyonu], 267 s.

Grażyna Zając: „Tersine Dünya” – Orhan Kemal’in Tanımayan Romanı, 287 s.

Peter Zieme: Nachlese zu Kowalskis *Türkischen Turfantexten X,* 301 s.

2.4.6. Studia Turcologica Cracoviensia 6

Konsonantenadaption Russischer Lehnwörter Im Dolganischen [Dolgancadaki Rusça Alıntı Kelimenin Unsüz Uyarlaması]

Einleitung [Tanıtım], 9 s.

Allgemeine Charakteristik der Adaptationsprozesse [Uyum Süreçlerinin Genel Özellikleri], 17 s.

Bemerkungen zur Chronologie [Kronolojiyle Ilgili Açıklamalar], 21 s.

Lautübergänge im Anlaut [İlk Seste Ses Geçişleri], 25 s.

Lautübergänge im Inlaut [Ortadaki Seste Ses Geçişleri], 37 s.

Lautübergänge im Auslaut [Son Seste Ses Geçişleri], 55 s.

Sonstige Lauterscheinungen [Diğer Ses Olayları], 61 s.

Aphärese [Önses Düşmesi], 61 s.

Apokope [Apokop], 61 s.

Depalatalisierung [Damaksıllık Yitimi], 63 s.

Dreikonsonantenhäufungen im Anlaut [İlk üç ünsüz kümesi], 66 s.

Dreikonsonantenhäufungen im Auslaut [Son üç ünsüz kümesi], 66 s.

Dreikonsonantenhäufungen im Inlaut [Ortadaki üç ünsüz kümesi], 67 s.

Epenthese [Sesin Eklenmesi], 68 s.

Fernassimilationen [Uzak Benzeşme], 68 s.

Ferndissimilationen [Uzak Aykırılaşma], 68 s.

Fernmetathese [Uzak Metatez], 68 s.

Geminierung [İkizleşme], 69 s.

Synkope [Ses Düşmesi], 70 s.

Vermeintliche Desonorisierung [Varsayımsal Ötümsüzleşme], 70 s.

Vokalvorschlag (Prothese) [Vokal Önerisi (Protez)], 71 s.

Wichtigste russische Quellen der dolg. Konsonanten [En Önemli Rus Kaynakları Dolgan Ünsüzleri], 75 s.

Wörterverzeichnis [Sözlük], 81 s.

Sachregister [Konu İndeksi], 117 s.

Index von nicht-dolg., nicht-jak. und nicht-russ. Wörtern [Dolgan, Yakut, Rus olmayan kelimelerin indeksi], 118 s.

Bedeutungsindex [Anlam İndeksi], 119 s.

Index der russ. Appellative [Rusça Unvan Adları İndeksi], 127 s.

Index der russ. Vor-, Vaters- und Familiennamen [Ad, Soyad ve Akraba İsimleri'nin Rusça Dizini], 133 s.

Bibliographie [Kaynakça], 137 s.

2.4.7 Studia Turcologica Cracoviensia 7

Karachay – Balkar Vocabulary Of Proto-Turkic Origin [Proto-Türk Kökenli Karaçay-Balkar Kelime Hazinesi]

INTRODUCTION [Giriş], 7 s.

Foreword [önsöz], 7 s.

Socio-linguistic data on Karachay-Balkar [Karaçay-Balkar üzerine sosyo-dilbilimsel verileri], 7 s.

A brief sketch of research on Karachay-Balkar [Karachay-Balkar Üzerine Bir Araştirma Basit Tasarı], 8 s.

Sources [Kaynaklar], 10 s.

Transcription remarks [Transkripsiyon İşaretleri], 10 s.

ABBREVIATIONS [Kisaltmalar] 13 s.

Sources and cited literature [Kaynaklar ve alıntı olan literatür], 13 s.

Languages and dialects [Diller ve lehçeler], 16 s.

Turkic languages and dialects [Türk dilleri ve lehçeleri], 16 s.

Other languages [Diğer diller], 18 s

Other abbreviations [Diğer kısaltmalar], 18 s.

THE KARACHAY-BALKAR VOCABULARY [Karaçay-Balkar Kelime Hazinesi], 19 s.

Nouns [İsimler], 20 s.

Kindred terms [Tür Adları], 20 s.

Other terms referring to man [İnsan Atıfta Bulunan Diğer Terimler], 26 s.

Parts of the body and body fluids [Vücut parçaları ve vücut sıvıları], 30 s.

Animals (mammals, birds, fish, reptiles, amphibians) [Hayvanlar (memeliler, kuşlar, balıklar, sürüngenler, amfibiler)], 49 s.

Insects [Haşarat], 61 s.

Some terms referring to animals [Hayvan Adları], 63 s.

Plants and words referring to them [Bitkiler Ve Onlara Atıfta Bulunan Kelimeler], 69 s.

Minerals [Mineraller], 76 s.

Nature, weather [Doğa, hava durumu], 77 s.

Some tools and elements used in human activity [Gündelik hayatta Kullanılan Bazı Araçlar ve Öğeler], 88 s.

Names of some human activities and their results [Bazı İnsan Aktivitelerinin İsimleri Ve Sonuçları], 101 s.

Seasons [Mevsimler], 103 s.

Time units and time of day [Zaman birimleri ve zaman dilimleri], 104 s.

Astronomical terminology [Astronomi terminolojisi], 107 s.

Units of measure [Ölçü birimleri], 108 s.

Terms referring to space [Evrene Göre Terimler], 108 s.

Terms referring to house and places for living [Ev Ve Yaşam Yerlerine Atıfta Bulunan Terimler], 113 s.

Food [Gıda], 116 s.

Clothes [Elbise], 120 s.

Illnesses [Hastalıklar], 122 s.

Customs [Gümrük], 122 s.

Religious terminology [Dini terminoloji], 123 s.

Abstract nouns [Soyut isimler], 124 s.

Adjectives [Sıfatlar], 131 s.

Adjectives describing physical, exterior features [Fiziksel, Dışsal Özellikleri Tanımlayan Sıfatlar], 131 s.

Adjectives describing chemical, inner, abstract features [Kimyasal, Içsel Ve Soyut Özellikleri Tanımlayan Sıfatlar], 141 s.

Numerals [Rakamlar], 150 s.

Pronouns [Zamirler], 155 s.

Personal [Kişi zamirleri], 155 s.

Demonstrativa, interrogativa and others [İşaret Zamirleri, Soru Zamirleri ve Diğerleri], 157 s.

Adverbs [Zarflar], 159 s.

Conjunctions [Bağlaçlar], 161 s.

Particles [Partiküller], 162 s.

Postpositions [Takılar], 162 s.

Verbs [Fiiller], 164 s.

Verbs of action [Eylem fiilleri], 165 s.

Verbs of state [Durum filleri], 222 s.

Verbs referring to sense and expressing an abstract denotation, 224 s.

The words bar, ğok [‘var, yok’ sözcükleri], 234 s.

CONCLUSION [Sonuç], 235 s.

INDICES [İndeksleri], 239 s.

LITERATURE [Edebiyat], 265 s.

2.4.8 Studia Turcologica Cracoviensia 8

Jan Ciopiński: The Poetical Value Of Nesīmī's Blasphemous Gazel [Nesīmī’nin Küfürlü Gazelinin Şiirsel Değeri], 7 s.

Hayati Develi: Türkiye toponimisine dair denemeler, 17 s.

Agnieszka Kuczkiewicz-Fraś: Turkic in India and its elements in Hindi [Hindistan'daki Türklük ve Hintçe'deki öğeleri], 23 s.

Roy Andrew Miller: Altaic *r_2 in Korean [Korecede Altay *r_2], 43 s.

Olga Molchanova: Phonotactics of Altai geographic names: initial and final consonants [Altay coğrafya isimlerinin fonotaktik özellikleri: ilk ve son ünsüzler], 49 s.

Wolfgang E. Scharlipp: Sexualität in den Erzählungen des türkischen Schrıftstellers Necati Cumalı [Türk yazar Necati Cumalı'nın hikayelerindeki cinsellik], 87 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Chuvash Words in the Pallas Dictionary (1787-89) [Pallas Sözlüğünde Çuvaş Kelimeler (1787-89)], 105 s.

Stanisław Stachowski: Studien zur türkischen Wortgeschichte (2) [Türk Kelime Tarihi Çalışmaları (2)], 121 s.

Grażyna Zając: Cyprus in Early Polish Descriptions [Erken Polonyalı Açıklamalarda Kıbrıs], 141 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Stanisław Guliński, Alewizm i bektaszyzm. Historia i rytuał [Aleviism and Bektashiism. History and Rite], Kraków 1999 [Alevilik ve Bektaşılık. Tarih ve ritüel], 157 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Talat Tekin, Mehmet Ölmez, Türk Dilleri. Giriş, Istanbul 1999, 173 s..

Grażyna Zając: Vagif Sultanlı: Azerbaycan Mühaciret Edebiyyatı, Bakı 1998, 275 s.

2.4.9 Studia Turcologica Cracoviensia 9

Marzanna Pomorska: Middle Chulym Noun Formation [Orta Çulimça isim oluşumu]

MAPS [Haritalar], 8 s.

INTRODUCTION [Tanıtım], 11 s.

SUFFIXAL NOUN FORMATION [Sonek isim oluşumu], 37 s.

Denominal nouns [İsimden türetilen isimler], 37 s.

+a, 37 s.

+(a)č ~ + (a)š, 39 s.

+ča, 43 s.

+čak, +čyk, 48 s.

+čy, 52 s.

+čyzynčy, 53 s.

+gy, 54 s.

+(a)j, 57 s.

+k, +ak, +yk, 59 s.

+laŋ, 64 s.

+lyg, 66 s.

+lyk, 73 s.

+(a)mdyk, 76 s.

+(a)myk, (y)myk, 77 s.

+(a)n, +(y)n,78 s.

+(y)nčy, 81 s.

+syman, 85 s.

+zaj, 86 s.

Deverbal nouns [Eylemden türetilen isimler], 88 s.

-a, 88 s.

-ba ~-va (<*-ma), 89 s.

-(a)č, -(y)č, 91 s.

-čak, -čyk, 92 s.

-čy, 93 s.

-ǯan, 94 s.

-(y)g, 95 s.

-ga, 98 s.

-gač, gyč, 100 s.

-gak, 101 s.

-gy, 103 s.

-j, 105 s.

-(a)k, -(y)k, 106 s.

-(y)m, 112 s.

-mač, 114 s.

-mak ~ -bak, 115 s.

-(a)n, -(y)n, 116 s.

-(y)š, 118 s.

-y, 120 s.

NON-SUFFIXAL NOUN FORMAION [Sonek olmayan isim oluşumu], 123 s.

Compound forms [Bileşik formlar] , 123 s.

Compounds: adjective + substantive [Bileşikler: sıfat + isim], 125 s.

Compounds: substantive + substantive [Bileşikler: isim + isim], 129 s.

Compounds: pronoun + substantive [Bileşikler: zamir + isim], 134 s.

Compounds: adjective + adjective [Bileşikler: sıfat + sıfat], 135 s.

Compounds: adverb + adverb [Bileşikler: zarf + zarf], 135 s.

Compounds: cardinal number + substantive [Bileşikler: Asıl + isim], 136 s.

Compound numbers [Bileşik sayılar], 136 s.

Compound forms with particles [Ekli bileşik formlar], 138 s.

Compounds with *älä* [*Älä* ile bileşikler], 138 s.

Compounds with *da* [*Da* ile bileşikler], 139 s.

Compounds with *polza* [*Polza* ile bileşikler], 140 s.

Compounds with *ämäs* ‘not’ [*Ämäs* ‘değil’ ile bileşikler], 141 s.

Compounds with *čok* ‘not’[*Čok* ‘değil’ ile bileşikler], 142 s.

Adjectival reduplications [Sıfat ikileme], 143 s.

Lexicalisation of grammatical formations [Dilbilgisel oluşumların sözcükleştirilmesi], 145 s.

Lexicalisation of verbal formations [Sözel oluşumların sözcükleştirilmesi], 145 s.

Lexicalisation of gerunds in *–a* or *–j* [*-a* ya da *–j* içinde zarfların sözcükleştirilmesi], 145 s.

Lexicalisation of gerunds in *–p* [*–p* içinde zarfların sözcükleştirilmesi], 149 s.

Lexicalisation of gerunds in *–gan* [*–gan* içinde zarfların n sözcükleştirilmesi], 152 s.

Lexicalisation of gerunds in *–yr* [*–yr* içinde zarfların sözcükleştirilmesi], 153 s.

Lexicalisation of gerunds in *–mas* [*–mas* içinde zarfların sözcükleştirilmesi], 155 s.

Lexicalisation of nominal formations [Isim türünden oluşumların sözcükleştirilmesi], 155 s,

Lexicalisation of declensional cases [çekim eklerinin sözcükleştirilmesi], 155 s.

Lexicalisation of the Dative case [Datif durumunun sözcükleştirilmesi], 156 s.

Lexicalisation of the Locative case [Locatif durumunun sözcükleştirilmesi], 157 s.

Lexicalisation of the Ablative case [Ablatif durumunun sözcükleştirilmesi], 159 s.

Lexicalisation of the Accusative case [Akusatif durumunun sözcükleştirilmesi], 161 s.

Lexicalisation of the Instrumental-Comitative case [İnstrumental-Komitatif durumunun sözcükleştirilmesi], 163 s.

Lexicalisation of the Instrumental case [İnstrumental durumunun sözcükleştirilmesi], 165 s.

Lexicalisation of the plural [Çoğulun Sözcükleştirilmesi], 167 s.

Lexicalisation of the possessive formations of the 3rd pers. sg. [3. şahis teklik kişi iyelik ekinin sözcükleştirilmesi], 168 s.

INDEXES, 171 s.

Index of MČ, LČ and Küä. words [MČ, LČ ve Küä kelimelerin indeksi], 171 s.

Index of English denotations of MČ, LČ and Küä. words [MČ, LČ ve Küä kelimelerin ingilizce anlamlarının indeksi], 193 s.

Index of Tu. words [Tu. kelimelerin indeksi], 209 s.

Index od Tr. And Tr.dial. words [Tr. Ve Tr. diyalekt kelimelerin indeksi], 234 s.

Index of Čul. grammatical phenomena [Çul. dilbilgisel fenomenin indeksi], 236 s.

REFERENCES [Referanslar], 241 s.

ABBREVIATIONS [Kısaltmalar], 255 s.

2.4.10 Studia Turcologica Cracoviensia 10

Turks and Non-Turks. Studies on the History of Linguistic and Cultural Contacts [Türkler ve Türk Olmayanlar. Sözel ve Kültürel İletişimin Tarihi üzerine Çalışmalar]

Ewa Siemieniec-Gołaś: Profesor Stanisław Stachowski, 11 s.

Ewa Siemieniec-Gołaś: Professor Stanisław Stachowski, 15 s.

А. Е. Аникин: О дополнениях к тюркским этимологиям в словаре М. Фасмера [M. Fasmer sözlüğünde Türk etimolojisine eklemeler üzerine], 19 s.

Hakan Aydemir: Gagauzcada Kıpçakça etkisi üzerine, 27 s.

Árpád Berta: Hungarian *koldul* ‘to beg’ and *koldus* ‘beggar’ [Macar koldul ‘yalvarmak’ ve koldus ‘dilenci’], 49 s.

Azmi Bilgin: Gemeinsamkeiten der Tekke (Derwischkloster) und der Diwan (klassische Versliteratur) Dichtung [Tekke (tekke) ve divan (klasik edebiyat) şiirinin benzerlikleri], 57 s.

Sibel Bozbeyoğlu: Mondes merveilleux des contes de fées turcs et français, 63 s.

Nurettin Demir: -CI/-ICI ekleriyle türemiş kelimelere katkılar, 75 s.

Musa Duman: Klâsik Osmanlı Türkçesi döneminde dil uyumuna aykırı örnekler üzerine, 85 s.

Margarete I. Ersen-Rasch: Bemerkungen zum Pluralsuffix im Türkischen [Türkçede çoğul sonek hakkında yorumlar], 91 s.

Adam Fałowski: Turcyzmy w słowniku historycznym języka ukraińskiego J. Tymczenki [J. Tymczenko'nun Ukraynca tarihsel sözlüğüne Türkçeden alınmış kelimeler], 103 s.

Juha Janhunen: The role of the Turkic languages in the Amdo Sprachbund [Amdo Sprachbund'da Türk dillerinin rölü], 113 s.

Henryk Jankowski: Known and unknown Crimean Tatar languages – notes on Cengiz Evirgen’s glossary [Bilinen ve bilinmeyen Kırım Tatarca dilleri - Cengiz Evirgen’in terimler listesi], 123 s.

Magdalena Jodłowska-Ebo: The Karaim names of *Sunday* and *Monday* [*Pazar* ve pazartesi *Karaim* isimleri], 131 s.

Matthias Kappler: Turzismen in griechisch-zypriotischen Quellen aus osmanischer Zeit (17.-19. Jahrhundert) [Osmanlı döneminden Kıbrıslı Rum kaynaklarda Türkçeden alınmış kelimeler (17-19. Yüzyıl)], 137 s.

Józef Kąś: Polski otrok i turecki pseudo-otrok – ‘chłopiec’, ‘pracoholik’, ‘weteran’? [Lehçe otrok ve türk psödo-otrok - 'erkek', 'işkolik', 'emektar'?], 159 s.

Éva Kincses Nagy: Expressions pertaining to pregnancy in Turkic languages [Türk dillerinde hamilelik ile ilgili ifadeler], 165 s.

Sigrid Kleinmichel: Die Erde in neuer Umlaufbahn? Umgang zweier usbekischer Dichter mit Revolutionsmetaphern [Dünya yeni yörüngede mi? İki Özbek şairinin devrimci metaforlarla ele alınması], 185 s.

Michael Knüppel: Jakutische Elemente in tungusischen Sprachen I: Jakutisches im Ost-Ewenki (nach S. M. Širokogorovs "Tungus Dictionary") [Tungus dilindeki Yakut dilinin elemanları I: Doğu Ewenki'de Yakutça (S. M. Širokogorov'un "Tungus Dictionary"ye göre)], 197 s.

Elżbieta Koniusz: O Karłowiczowskim *Słowniku wyrazów obcego a mniej jasnego pochodzenia używanych w języku polskim* i niektórych etymologiach w nim zawartych [Karłowicz'in Polonya'daki yabancı sözcükler ve içinde yer alan bazı etimolojiler hakkında], 209 s.

Olha Krowyćka: Kozak Mamaj w kulturze duchowej Ukraińców [Ukraynalıların manevi kültüründe Kazak Mamaj], 217 s.

Halina Kurek: Tendencje rozwojowe samogłosek nosowych w polszczyźnie inteligencji [Polonyaca istihbarat dilinde nazal ünlülerin gelişim eğilimleri], 223 s.

Aleksandar Loma: Zur "skythischen" Etymologie des alttürkischen Titels *tarqan, tarχan* [Eski Türk ünvanı *tarqan, tarχan* "İskit" etimolojisi üzerine], 231 s.

Kinga Maciuszak: The beautiful and the barbarian: Image of Turks in Persian literature [Güzel ve barbar: Fars edebiyatında Türk imajı], 239 s.

Tadeusz Majda: Literarische Beziehungen zwischen Deşt-i Kıpçak und Anatolien im 13.- 14. Jahrhundert [13.-14. Yüzyıllarda Deşt-i Kıpçak ve Anadolu arasındaki edebî ilişkiler], 251 s.

Witold Mańczak: Développement phonétique irrégulier dû à la fréquence dans les langues turques, 259 s.

Elżbieta Mańczak-Wohlfeld: English borrowings in two contemporary Polish lexicons of anglicisms [İki çağdaş Lehçe sözlükten İngilizce dil aktarmaları],

269 s.

Roy Andrew Miller: Turkic *böz* ‘fabric’ in Korea and Japan [Kore ve Japonya'daki Türkçe*böz* ‘kumaş’], 279 s.

F. Gülay Mirzaoğlu: A Turkish folk song: The relationships between the story of creation, theme, performance and musical structure [Bir Türk halk şarkısı: Yaratılış, tema, performans ve müzik yapısının öyküsü arasındaki ilişkiler], 289 s.

Michał Németh: Remarks on the etymology of Hung. hajdú ‘herdsman’ and Tkc. haydamak ‘brigand’ [Hung'ın etimolojisine dair yorumlar. *hajdú* ‘çoban’ ve Tkc. *haydamak* ‘haydut’], 297 s.

Barbara Podolak: Słownictwo pochodzenia orientalnego w powieściach i opowiadaniach Władysława Łozińskiego [Władysław Łoziński'nin romanları ve öykülerinde oryantal kökenli kelime dağarcığı], 311 s.

Hanna Popowska-Taborska: *Wiersza, więcierz* i *żak* (przyczynek do dziejów kontaktów językowych) [*Wiersza, więcierz* ve *żak* (dilsel iletişim tarihi), 347 s.

Maria Račeva: Zur Untersuchung der umstrittenen türkischen Farbbezeichnung *sur* (cyp) im Bulgarischen [Bulgarca ihtilaflı Türk renk adı *sur* (cyp) üzerine araştırmalar], 353 s.

Jerzy Rusek: Turcyzmy w macedońskim przekładzie Nowego Testamentu (1990) [Yeni Antlaşma'nın Makedonca çevirisinde Türkçeden alınmış kelimeler], 365 s.

Irena Sawicka: Sylaba turecka [Türk hecesi], 379 s.

Claus Schönig: Lexikalische Schweifzüge , 387 s.

Masahiro Shōgaito: Uighur movable wooden type and its practicality [Uygur hareketli ahşap tipi ve pratikliği], 405 s.

Janusz Siatkowski: Słowiańskie nazwy ‘zduna’ (stawiającego piece) w świetle materiałów gwarowych i źródeł historycznych [Slav lehçelerde ve tarihi kaynaklarda "zdun" (soba tesisatçısı) isimleri], 417 s.

Kamil Stachowski: On compound cases in Yakut and Dolgan [Yakut ve Dolgan'daki bileşik yapılar], 429 s.

Marek Stachowski: Uwagi o zapożyczeniach ałtajskich w języku prasłowiańskim i kwestie pokrewne [Slav dili ve ilgili konularda Altay dillerden alınmış kelimelerinin hakkında notlar], 437 s.

Maria Strycharska-Brzezina: Z dziejów pisowni polskiej. Zapomniany projekt Józefa Steckiego [Lehçe yazım tarihinden. Józef Stecki’nin unutulmuş proje], 455 s.

Todor At. Todorov: Mots d’emprunt turcs en bulgare: *затумурȕчен, талекàт, маликàт, маут, маутлȕ,* 465 s.

Edward Tryjarski: Fish, animals and herbs of Dauria as described by Rev. Father Faustyn Ciecierski [Rahip Rev. Faustyn Ciecierski tarafından açıklanan Dauria balık, hayvan ve bitki adları], 473 s.

Heinrich Werner: Phonologische Probleme des ketischen Vokalismus [Ket dilindekide vokalizmin fonolojik sorunları], 481 s.

Abdurishid Yakup: Postverbal constructions in the Turfan dialect of Uyghur [Uygur Türkçesi lehçesindeki bieleşik yapılarının oluşumu], 489 s.

Dursun Yildirim: “Kitāb-ı Dedem Qorqud” nüshasında bir problem sözcüğün çözümlemesi, 503 s.

Grażyna Zając: The old ones and the new ones at the court of Sultan Reşad (in the light of the memoirs of Safiye Ünüvar, the Harem teacher) [Sultan Reşad mahkemesindeki eskiler ve yeniler (Safiye Ünüvar - Harem hocanın hatıralarına göre], 517 s.

Peter Zieme: Notizen zur Geschichte des Namens *sart* [*Sart* isminin tarihi ile ilgili notlar], 531 s.

András Zoltán: Węg. *öböl* ‘wypukłość; zatoka’ i *öblít* ‘płukać’ [Macarca *öböl* 'dışbükeyliği'; 'körfez ' ve *öblít* 'durulama'], 541 s.

2.4.11 Studia Turcologica Cracoviensia 11

Kamil Stachowski: Names of Cereals in the Turkic Languages. [Türk dillerinde tahılların isimleri]

Introduction [Tanıtım], s. 7

Barley [Arpa], 9 s.

Corn [Mısır], 19 s

Millet [Darı], 33 s.

Oats [Yulaf], 49 s.

Rice [Pirinç], 61 s.

Rye [Çavdar], 71 s.

Wheat [Buğday], 87 s.

Final Remarks [Son Söz], 103 s.

Abbreviations [Kısaltmalar], 107 s.

Literature [Edebiyat], 109 s.

Index of non-Turkic forms [Türkçe olmayan formların indeksi], 117 s.

2.4.12 Studia Turcologica Cracoviensia 12

Michał Németh: Unkown Lutsk Karaim Letters in Hebrew Script (19th-20th Centuries)

A Critical Edition [İbranice Yazıdaki Bilinmeyen Lutsk Karaim Mektupları (19.-20. Yüzyıl) Eleştirel Basım]

List of tables and maps [Tablo ve harita listesi], 11 s.

Preface [Önsöz], 13 s.

Acknowledgements [Teşekkür], 13 s.

Introduction [Tanıtım], 15 s.

The Linguistic Description of the Manuscripts [El Yazmalarının İmla Açıklaması], 21 s.

The Writing [Yazı], 99 s.

The Manuscripts [El Yazmaları], 137 s.

Glossary [Terimler listesi], 236 s.

Morphological Index [Morfolojik İndeksi], 345 s.

Facsimile, 371 s.

Maps [Haritalar], 399 s.

References, Abbreviations and Editorial Symbols [Referanslar, Kısaltmalar ve Yazılı Semboller], 403 s.

2.4.13 Studia Turcologica Cracoviensia 13

Marzanna Pomorska: Materials for a Historical Dictionary of New Persian Loanwords in Old Anatolian and Ottoman Turkish from the 13th to the 16th Century [13. yüzyıldan 16. yüzyıla kadar Eski Anadolu ve Osmanlı Türkçesinde Yeni İrancadan Alınmış Kelimeler'in Tarihsel Sözlük Oluşturduğu]

Introduction [Tanıtım], 9 s.

Abbreviations [Kısaltmalar], 11 s.

Glossary [Terimler listesi], 13 s.

2.4.14 Studia Turcologica Cracoviensia 14

Kamil Stachowski: Standard Turkic C-Type Reduplications

Preface [Önsöz], 13 s.

Introduction [Tanıtım], 15 s.

DATA [Veri], 37 s.

The oldest attestations [En eski kanıtlama], 37 s.

Azeri, 46 s.

Bashkir, 54 s.

Dolgan, 60 s.

Gagauz, 62 s.

Karaim, 68 s.

Karakalpak, 79 s.

Kazakh, 84 s.

Khakas, 90 s.

Kirghiz, 95 s.

Kumyk, 103 s.

Oirot, 107 s.

Ottoman, 114 s.

Shor, 128 s.

Tatar, 130 s.

Turkish, 134 s.

Turkmen, 150 s.

Tuvinian, 155 s.

Uighur, 161 s.

Uzbek, 168 s.

Yakut, 175 s.

ANALYSIS [Analiz], 187 s.

Recurring peculiarities [Yinelenen özellikler], 187 s.

Structure [Yapı], 216 s.

Semantics [Semantik], 253 s.

History [Tarih], 265 s.

SUMMARY [Özet], 293 s.

Summary [Özet], 293 s.

Conclusions [Sonuçlar], 305 s.

APPENDIX [Apandis], 307 s.

INDICES [İNDEKSLERİ], 319 s.

Semantic groupings [Semantik gruplamalar], 319 s.

Subject index [Konu dizini], 331 s.

Word index [Kelime indeksi], 335 s.

Symbols and abbreviations [Semboller ve kısaltmalar], 357 s.

References [Referanslar], 357 s.

2.4.15 Studia Turcologica Cracoviensia 15

INTRODUCTION [Tanıtım], 15 s.

Aims, Scope, Sources [Amaçlar, Kapsam, Kaynaklar], 15 s.

Previous Scholarship [Önceki Burslar], 18 s.

Structure of entries [Girişlerin yapısı], 22 s.

Methodological remarks [Metodolojik açıklamalar], 28 s.

Linguistic aspect of the vocabulary transmitted from/via Turkic [Türkçeden aktarılan kelime dağarcığının dilsel yönü], 31s.

Historical outline of Anglo-Turkic cultural and linguistic contacts [Anglo-Türk kültürel ve dilsel temaslarının tarihsel çerçevesi], 39 s.

DICTIONARY [Sözlük], 57 s.

Buildings [Binalar], 57 s.

Coins [Madeni para], 79 s.

Costume [Kıyafet], 111 s.

Cuisine [Mutfak], 169 s.

Entertainment [Eğlence], 265 s.

Handicraft [El sanatı], 281 s.

Musical Instruments [Müzik Enstrümanları], 301 s.

Naval Terminology [Deniz Terminolojisi], 315 s.

BIBLIOGRAPHY [Kaynakça], 337 s.

INDEX OF ENGLISH FORMS [İngilizce Biçim Dizini], 375 s.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. HENRYK JANKOWSKİ'NİN "ON POLISH TATAR NAMES MUCHA AND MUCHOHON" ADLI MAKALESİ'NİN TÜRKÇEYE TERCÜMESİ

Henryk Jankowski (Poznań) "Polonya Tatar İsimleri *Mucha* ve *Muchohon* Üzerine"

Polonyalı Tatarlar tarafından kullanılan bazı isimler çok ilginç görünüyor, ancak kolay bir şekilde açıklanabilir. Arapça *'Abd ar-Razzâ*q'tan gelen *Obrezak* isminde de durum böyledir [37].

Ne yazık ki, pek çok isim, araştırmacılar için bir bulmaca halini alır. En tipik durumlar şunlardır: bir Slavca bir ekin eklendiği ilk hece kısaltılmıştır.[38] ve / veya karışmış formda kaydedilmiş, örn. 1631, *Juchno*, RDT 80. Birçok durumda, benzer veya eşsesli bir Slav adıyla eşittirler, örn. *Bojna* (in 1528 Tula Bojnašovič, ML 33, 112 s.) ~ 1631 *Wojna,* RDT 82, cf. Taszycki (1981: 174), tercüme edilmiş veya halkça <etimolojik olarak örn. 1631 *Sobol* RDT 89*, Sobaka, Sobasz(ko),* bkz. 1520 *Sobacowicz, Sobaczkowicz,* TYSZ 95.

1. ***Mucha***. *Mucha* isminin kanıtı, Dziadulewicz tarafından 1580 tarihli DZIADULEWICZ (1929: 224) tarihli bir belgeden temin edilmiştir. Dziadulewicz'e göre *Mucha*, Mustafanın oğlu ve Tochtamysz'ın torunu idi. Üç oğlu vardı: Dunaj (!), Bogdan ve Alej, a.g.e. Dziadulewicz, bu üç çocuğun sonradan babalarının adını kendi soyadları olarak kullandığını iddia ediyor. Bu nedenle, ~ daha yakın tarihte birkaç belgede yer alıyor: 1786 and 1790, cōnferō KRYCZYŃSKI (1932: 71; 1935:442): *Schahan Mucha,* 1925 *Elżbieta z Muchów*

[37]Ar-Razzâq, Allahın bir özelliği, *al-asmâ' al-ḥusnâ*'dan biri, böylece, 'Abd ar-Razzâq, Allah'ın, Sağlayıcısı'nın hizmetkarı olan bir adamı gösterir, ayrıca bkz *El*, IV, 179 s.

Szumska, KC, 1987 *Ali Mucha*, Tatar soyluları 19. Yüzyılda *Mucha* adını kullanıyor. bkz. DUMIN (1991: 43-44).

Gerçek *Mucha* adı, ya Tatar ya da Slav kökenli olabilir. Slavlar arasında *Mucha* (sınek) sadece bir soyadı olarak kullanılır ve appallative *mucha* 'fly' ile ilişkilendirilir. Bu nedenle, eğer Dziadulewicz'in kaydı güvenilir ise, Slav *Mucha* ile olan ilişkiyi reddetmeliyiz ve oryantal antroponyumda başka bir açıklama yapmalıyız. Bir Türk ismi olarak, **Mucha*[39] için kesin bir kanıt olmadığından, Polonya Tatarlarının kullandığı *Mucha*, yerel bir yenilik olmalıdır.

1. Much- öğesi değişmeden kalır ve Muh-, Muḥ- veya Muẖ-, ile başlayan birkaç popüler İslami isminden esinlenir, ör. Ar. *Muḥîy ad-Dîn, Muhammad* ya da büyük olasılıkla *Muḥarram*, Dziadulewicz'in önerdiği gibi. Eğer Durum buysa,

2. sondaki –a,

2.1. silinmiş bir kelime öğesinin geri kalan kısmıdır, örn. *Muḥ(arram)* veya

2.2. küçüklük belirten isimlerde yaygın olarak kullanılan sonekidir. Örn. *Saša, Pietia, Miša* vb.[40]

3. -ch- ünsüzü orijinal değil, fakat -s'-'nin söyleniş varyantıdır,1631, *Muśko,* RDT 89 <*Mūsŕ* ve 1520 *Usien,* TYSZ 95 <*Ḥussayn*gibi isimlerde kanıtlanmıştır. Slav isimlerinde -ch-, -s- ve -s'-ile değiştiği için, örn. *Stach ~ Staś ~ Staszko, Mucha* ismi Musa'dan ortaya çıkmış olabilir. örn. 1631, RDT 83, *Musia, Muśko* vb. gibi isimlerde görülmektedir. Dziadulewicz, Mucha vel Musa'dan 1567 tarihli bir yazara atıfta bulunarak Rejżewski'in atası olduğu söylenir. Rejżewski'nin hanedan adı Mochyryn ve Muchier-Emirza takma adıydı, DZIADULEWICZ, (1929: 266).

Doğal olarak, bu formlardan herhangi biri -š- ile varyantları olduğu için yaygın *mucha* adı 'sinek' ile ilişkilendirilebilirdi, cf. Lehçe *muszka* 'küçük sinek'

---

[38] Bazı kısaltmalar yozlaşmış formlar değildir, Türk dillerinde iyi bilinen fonolojik süreçleri yansıttıkları için değildir. Bu durumlarda, yeniden yapılandırmaları kolay olabilir, örn. 1631 *Sup,* RDT 107 <*Isup*<*Ysup*<Ar. *Yûsuf* 'Joseph'.

[39] Superenskaja, Karaçay-Balkar adı *Muxa* gösterir, SUPERENSKAJA'yı (1978: 107) , ancak bu QMOS 802'den apsenttir.

[40]Her iki durumda da isim için geçerli olabilir 1631 *Abda,* RDT 96.

musze ‘sineğin; sinekDAT’. Dolayısıyla, oryantal kökenlere bağlı kalırsak, çok fazla isim tartışmalıyız. Aşağıdaki satırlarda, Muḥarram üzerinde *Mucha*'nın en olası kökenlerinden biri olarak görünen sadece birkaç not sunacağız. Bu nedenle, İslami aylardan, özellikle: *Muḥarram, Ṣafar, Rağab, Ša'ban* ve *Ramaḍān* olarak tahmin edilenlerin isimleri İslam dünyasında çok popülerdir ve hepsi Polonya Tatarları arasında kullanılmaktadır. *Muḥarram* 'dan *Mucha*'ya olan değişimin, *Mucharski'*nin, *Mucharski*<* *Muchar'*ın yaygın Lehçe Tatar soyadı içinde yer aldığı *Muchar*'dan geçtiğini söyleyebiliriz. Maalesef, **Muchar* için iyi bir kanıt yok. Muchliński'nin *Muchar Sindziukowicz* [!], MUCHLIŃSKI (1858: 127), Borawski ve diğerlerinin Aynı belgenin baskısında (1631), *Mucharem Sindziukiewicz*, RDT 83 şeklinde görünür.

Tabiî olarak, Musa’nın Muchammad’dan, Musta’nın Mustafa’dan çıkma ihtimali reddedilemez (1938: 111). Bu isimle ilgili problem, diğer Türk dillerinde olduğu gibi birçok biçimde ortaya çıkmasıdır, mesela Tatarca cf. SATTAROV (1989: 142-143) ve Kazakça, cf. ESBAEVA (1988: 457). Ayrıca, aynı kısaltılmış formların, bazıları yerli, bazıları yabancı olabilecek farklı tam isimlere geri dönebileceğine dikkat etmeliyiz, MALEC (1982; 1994l 10-11). Sonuç olarak, Mucha farklı oryantal isimleri yansıtabilir ve halk <etimolojisi tarafından motive edilebilir, yani Slav 'sinek' anlamına gelir.[41]

Son zamanlarda *Mucha*'nın herhangi bir oryantal isimle hiçbir ilişkisi olmayabilir ve saf Slav kökenleri olabilir.

2. ***Muchochon.*** Bu sıra dışı isim Stanisław *Muchohon i pani Janowa Kamieńska z Tataramі*'de [*Tatarlar ile S.M. and Jan Kamieński’nin eşi*] doğrulanmıştır, RDT 80. *Muchoho*n da aynı belgeden Muchliński ile kanıtlanmıştır. MUCHLIŃSKI (1858: 126) ve Dziadulewicz tarafından bu ismi 1567 yılında anılan *Abrahim Mucha*'ya takma ad olarak verildi, yukarıya bakın.

[41] Hayvanları (mesela Sobaszko, Szczutko, Sokół) gösteren belirli bir grup isme dikkat çeken Kryczyński idi, KRYCZYŃSKI (1938: 112).

Abrahim Mucha *Piotr*'un ve *Stanisław*'ın (yukarıda belirtilen *Stanisław Mucha*), büyükbabası.[42]

Sadece Slav ismine dayanarak, Tatar mülklerinin kayıtlarında sözü geçen *Stanisław Muchohon*'un Tatar kökenli olduğu şüphesizdir. Aslında, bazı Tatarlar Slav isimleri ve Tatar soyadlarıyla listelenmiştir, mesela *Aleksander Murtozicz Korsak* ve oğulları *Smail, Alej, Abrahim Aleksandrowiczowie,* RDT 129. Stanisław adı küçültülmüş formda Stańko görünür (1528 "*Stańko Čuneevič*", ML 33, 110). Ancak, bu gerekçelerle, *Muchohon* isminin Slav kimliği dışlanamaz ve oryantal kökenler kanıtlanamaz.

Türk halklarının **Muchohon* ya da benzerleri isim kullanmamalarına rağmen ve ortak kökenleri olmamasına rağmen, bu isimle örtüşen isim Kırgız *Momokon*'dur. *Momokon*, hem bir etnik köken hem de antroponimdir.[43]Abramzon'un Kırgız kabile örgütü ile ilgili ayrıntılı çalışmasında Momokon, hem Sağ hem de Sol Kanat'ta ortaya çıkıyor. Sağ Kanatta *Momokon, Solto* kabilesinin *Talkan* altbölümünde bir klandır, ABRAMZON (1960: 27; tablo 4). Adı geçen eserde, genealojilerde görüldüğü gibi, *Momokon*, babası *Čaa* olan *Talkan*'ın oğlu olan *Košoj'*un oğludur. Sol Kanatta, *Momokon* klanı *Žetigen*'in *Derbiš* alt bölümüne yerleştirilmiştir. *Derbiš*'e isim veren babası *Moldo Erek* idi. *Derbiš, Žanybek*'te ve *Žal*'de yer alıyor. Bir öncekiden aşağıdaki klanlar doğmuştur (her biri kendi ataları olan): *Momokon, Asan, Abyška* ve *Kubat,* ibid. 75.

Muhtemelen, *Momokon* **Momo*'dan ve tanınmış başlık *kan'*dan etimolojik hale getirilecektir.[44] Maalesef, Momo adı benim materyalim tarafından, diğer kaynaklarla ve benim için bilinen çalışmalarla onaylanmadı, mesela BASKI (1986). Kırgız isimlerinde faaliyet gösteren -a- yuvarlaklaşması, ör. Omor, Osmon, Moldo (<Molda <Molla) olağandışı değildir. Üstelik, bu işlem tesadüfen kompozit isimleri de içerir, örn. čömböt 'peçe' <čümkö- 'gizlemek; saklamak' + bet 'yüz', cf. DYJAKOV (1990: 232). Bu temelde, Muchohon için benzer bir

[42] Kryczyński, bu ismi açıklamakta zorlanıyor, muhtemelen Türk veya Arap-Türk kökenli ait olduğunu sayıyor, KRYCZYŃSKI (1938: 112)
[43] Klan ismi bu kurucunun isminden kaynaklandığından, bu kesinlikle bir antropoetnonim.
[44] *Alymkan, Majramkan* (erkek isimleri) ve Bûbajśakan (kadın adı) gibi Kırgız bileşik isimlerinde bulunabilir.

etimoloji önerilebilir: <Mucha + kan. Doğal olarak, Kırgızca, e.g. Bolat <Bolat 'da düzenli olduğu gibi, ünlü harflerin yuvarlanmasını Polonya Tatarca isimlerine yansıdığını iddia edemeyiz, e.g. 1528 Bolotko Čobonašovič ML 33, 112. Aslında, Polonyalı Tatarca o ~a varyasyonları çok karmaşık bir sorudur. Sadece Beyaz Rusya etkisine atfedilemez:

1. 'o' herhangi bir pozisyonda 'a' için ikame edilebilir, e.g. 1591 *Bazo*r, AVAK 31, 82 <*Bazar*; 1528 *Korać*", ML 33, 111 <*Karač(a)*, sık olarak başlangıçta görülür, e.g. Osan < Asan, Opaz < Apaz, Olej (ko) <Alej (ko). Yukarıdaki örnekler Doğu Slav'ın 'o > a' hiper düzeltmesi olarak açıklanabilir, cf. KURZOWA (1986: 86).
2. Bazı Kırım yer isimlerinin Rus tercümesinde 'o ~ a' kanıtlanmıştır, e.g.:

- *a*'nın yerine *o,* e.g.(1816) Ašoa xorales" *Ašayy* yerine *~Aš*ā *Karales;* (1816) Niźnaja Osma, 1856 (*Ašagý (Tebén"-)Asmá*< Kırım Tatarca *Asma*, macarca 'üzüm asması'.
- *o*'nun yerine *a,* e.g. *Atar* <Kırım Tatarca *Otar* 'otlak'

Bu etimolojinin zayıf noktası, diğer Polonya Tatar isimlerinde -kan'ın olmamasıdır. Ancak, Polonya Tatarları aynı zamanda gerçek Türk isimlerini de kullanmışlardır, mesela *Czymbaj* RDT 125, ya da tanımlaması daha kolay ve daha keyifli olan 1520 *Culczora,* TYSZ 96.

SONUÇ

Bu çalışma sonucunda ikinci bölümde yer alan Polonya'da yayınlanan ulaşabildiğimiz Oryantalist ve Türkoloji alanındaki dergilerin ayrıntı bibliyografyası ortaya konmuştur. Bu dergiler içinden seçilen bir makalenin de Türkçeye tercümesi yapılmıştır.

Bu çalışmada sunulanulaşmayı başarabildiğim örnek bir makalenin çevirisi ve dergilerin bibliyografyalarıdır. İkinci bölümde sunulan malzeme, aşağıdaki verilere ulaşmasına olarak sağlanmıştır:

1. Polonyalılar yüzyıllardır Orient dünyasıyla ilgileniyorlardı ve yaşadıkları zamanlarda Doğu ülkeleri hakkında büyük bir bilgi birikimine sahiptiler.
2. Oryantal çalışmalar ile ilgili çalışma alanları, çeşitliliği çok büyük olmasına rağmen, genç Polonyalıların ortak bir tercihi değildir.
3. Tarihsel dönemlerde bazı oryantal dergiler yayınlanmıştır, ancak bugünlerde Polonya'da daha az sayıda insan, daha zayıf edebiyatta görülebilen, Orta Doğu ile ilgilenmektedir.

Yukarıda belirtilen hususları özetlemek gerekirse, Polonyalıların daha önce siyasi durumdan ötürü (özellikle Osmanlı imparatorluğu döneminde) çok ilgi gösterdikleri ve ilgi çekici bir çalışma sahası olarak gördükleri oryantalizm günümüzde popularitesini yitirmiş ve sadece bir hobi seviyesinde kalmıştır.

KAYNAKÇA

ABRACHAMOWICZ, Zygmunt, "Turkology in Poland: Achievements and Some Problerns for Future Development", *International Journal of Turkish Studies*, S III, 1984, s. 123-138.

BARANOWSKİ, Bohdan, *Znajomość Wschodu w dawnej Polsce do XVIII wieku*, Łódź, 1950, s. 112 – 115.

CIOPIŃSKI, Jan, ZAJĄCZKOWSKI Włodzimierz, *Folia Orientalia*, S XXII, Kraków, 1985, s. 373-374.

DUBIŃSKI, Aleksander, "J.Reychman, uczony, pedagog, popularyzator nauki", *Przegląd Orientalistyczny*, S 1 (93), s. 5- 11, Varşova, 1975.

DUBİŃSKİ, Aleksander, "Turkologie in Polen", *Materialia Turcica Band*, S 14, 1990, s. 100-118.

DZİEKAN, Marek Marian, "Od Myśli Karaimskiej do Przeglądu Orientalistycznego", *Przegląd Orientalistyczny*, S 1/2(185/186), Varşova, 1998, s. 75–78.

EMİROĞLU, Öztürk, "Polonya'da Türkoloji", *Türk Dil Kurumu*, 2017.

GÜLENSOY, Tuncer, "Türkiye'de Altayistik Çalişmaları", *Kültür Evreni,*

S 26, 2015.

GRZEGORZEWSKİ, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*,S I, Lviv, 1914–1915.
GRZEGORZEWSKİ, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*, S II, Lviv, 1919–1924, s. 3.

GRZEGORZEWSKİ, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*, S II, Lviv, 1919–1924,

s. 332–336.

JANKOWSKİ, Henryk, *Prospects for the development of Middle Eastern and Central Asian studies in Poznań*, Poznań, 377-383, 1998.

JANKOWSKİ, Henryk, TRYJARSKİ Edward, *Rocznik Orientalistyczny*, S LVII, Varşova, 2005, s. 5–7.

KAİM, Agnieszka Ayşen, "Varşova Üniversitesi Türkoloji bölümü çalışmaları", *Kanat*, S 24, 2006, s. 6-8.

KAŁUŻYŃSKİ, Stanisław, "Jubileusz Przeglądu Orientalistycznego", *Przegląd Orientalistyczny*, S 4(100), 1976, s. 327–333.

KAŁUŻYŃSKI, Stanisław, REYCHMAN, Jan, *Rocznik Orientalistyczny*, S XXXVIII, Varşova, 1976, s. 7–14.

KAŁUŻYŃSKI, Stanisław, TULİSOW, Jerzy, *Rocznik Orientalistyczny*, S LVIII, Varşova, 2005, s. 9–12.

KOWALSKİ, Tadeusz, "Materiały z Posiedzenia Naukowego PAU w dniu 19 czerwca 1998 r.", *W Służbie Nauki*, S 4, Kraków, 1999.

KOTWİCZ, Władysław, *Rocznik Orientalistyczny*, S XV, Kraków, 1949, s. 454.

KOTWİCZ, Władysław, "Śp. Andrzej Gawroński", *Rocznik Orientalistyczny*, S IV, Lviv, 1926, s. 1 – 21.

KOZŁOWSKA, Magdalena, *Bibliografia Profesora Stanisława Kałużyńskiego ze wstępem biograficznym / Bibliography of Professor Stanisław Kałużyński with a biographical introduction*, Varşova, 2011.

LEWİCKİ, Marian, KOTWİCZ Władysław, *Rocznik Orientalistyczny*, S XVI, Kraków, 1953, s. 9–29.

ŁĄTKA, Jan Siemisław, *Turcja Bibliografia Publikacji Wydanych w Polsce w Latach 1944-1984*, Kraków, 1985.

ŁĄTKA, Jan Siemisław, *Turcja Bibliografia Publikacji Wydanych w Polsce w Latach 1985-1987*, Kraków, 1988.

MACFİE, Alexander Lyon, *Orientalism*, Londra, 2002.

MAJDA, Tadeusz, "History of teaching Turkish language in Poland", *Teaching Turkish as a foreign language in Europe*, Ankara, 25-26 Ekim, 2001, s. 172 -173.

REYCHMAN, Jan, *Polonya ile Türkiye arasında diplomatik mühasebetlerin 550 yıldönümü*, Ankara, 1964.

REYCHMAN, Jan, *Znajomość i nauczanie języków orientalnych w Polsce XVIII w*., Wrocław, 1950, s.42.

SAİD, Edward, *Orientalism*, New York, 1979, s. 364.

SİMPSON John, "Latin Oriens", *Oxford English Dictionary*.

SULIMOWICZ, Anna, "Czasopisma karaimskie", *Awazymyz*, S 2(3), 1999, s. 13–14.

STASİAK, Stefan, "Andrzej Gawroński jako indjanista", *Rocznik Orientalistyczny,* S IV, Lviv, 1928, s. 8–21.

STASİK Danuta, „Przegląd Orientalistyczny jako czasopismo Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego.", *Przegląd Orientalistyczny*, S 1–2(241–242), Varşova, 2012, s. 11–15.

STRELCYN, Stefan, REYCHMAN, Jan, *Szkice z dziejów polskiej orientalistyki*, S III, Varşova, 1969, s. 83 – 84.

TRYJARSKİ, Edward, "Studia Turkologiczne Wladyslawa Kotwicza", *Nauka Polska XXI*, S 2, 1973, s.139-145.

TRYJARSKİ, Edward, "Warsaw Turkology", *Oriental Studies in the Sixty Years of independent Poland*, Varşova, 1983, s. 25 – 34.

TULİSOW, Jerzy, İNOUE, Osamu., BAREJ-STARZYŃSKA Agata,DZİURZYNSKA Ewa, *In the Heart of Mongolia, 100th Anniversary of W. Kotwicz's Expedition to Mongolia in 1912, Studies and Selected Source Materials*, Kraków, 2012, s. 5-18.

TYSZKİEWİCZ, Jan, "Przedmowa i uwagi krytyczne", *Rocznik Tatarów Polskich*, S III, Gdańsk, 1996, s. 5–18.

URBAŃCZYK, Stanisław, ROZWADOWSKI Jan Michał, *Polski Słownik Biograficzny*, S XXXII, Kraków, 1991, s. 406-409.

ZABORSKİ Andrzej, *Ibrahim Ibn Jakub i Tadeusz Kowalski w sześćdziesiątą rocznicę edycji*, Kraków, 2008.
ZAJĄCZKOWSKİ, Ananiasz, *Orient jako źródło inspiracji w literaturze romantycznej doby Mickiewiczowskiej*, Varşova, 1955.
ZAJĄCZKOWSKİ, Ananiasz, "Z dziejów orientalizmu polskiego doby Mickiewiczowskiej I. Przypowieści Lokmana", *Przegląd Orientalistyczny*, S 2(10), Varşova, 1954, s. 111 – 132.
ZAJĄCZKOWSKİ, Ananiasz, "Z dziejów orientalizmu polskiego doby Mickiewiczowskiej II. Pieśni Hafiza", *Przegląd Orientalistyczny*, S 3(11), Varşova, 1954, s. 221 – 245.
ZAJĄCZKOWSKİ Ananiasz, REYCHMAN Jan, *Zarys dyplomatyki osmańsko-tureckiej*, Varşova, 1955, s.6.
ZAJĄCZKOWSKİ, Włodzimierz, KOWALSKI Tadeusz, "Zum dreissigsten Wiederkehr seines Todesjahres 1948–1978", *Folia Orientalia*, S 19, Kraków, 1978.

İNTERNET SİTELERİ

*"*Hebraists, Christian", https://www.jewishvirtuallibrary.org/hebraists-christian, 22 Mart 2018.
MAJEWİCZ, Alfred Franciszek, "Oriental studies in western Poland", http://www.iias.nl/iiasn/iiasn7/general/poland.html, 24 Mart 2018.